

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden pénteken 16 oldal terjedelemmel.

A „Magyar Néplap” előfizetési ára: Egész évre 1 frt 80 kr. Fél évre 95 . Negyed évre — . 50 . Egyes szám 4 kr.	A „Magyar Néplap” és „Mezőgazda” előfizetési ára: Egész évre 3 frt — kr. Fél évre 1 . 50 . Negyed évre — . 80 .	Felölöz szerkesztő: LEPSÉNYI MIKLÓS. Társ-szerkesztő: NÉMETH GELLÉRT.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, L. ker., Döbrentel-utca 18. sz. — Ide küldendők az előfizetési pénzek, valamint a lapba szánt mindennemű közlemények, es esetleges reklamációk. Egy 5 hasábos hirdetési nonparailsor ára 10 kr.
--	--	--	---

Nem kell pénz.

Kezembe került ujabban a „Magyar Néplap” 4-ik száma s nem tudom szememet levenni Dr. Bakonyi Elek aranyosan megírt vezércikkének néhány soráról: „En magam részéről néppárti képviselőnek az olyan képviselőt soha el nem ismerem, ki megválasztására csak egy fillért is költött, mert az be akarja szennyyezni a néppárt szeplőtelen zászlaját. Ilyennek közöttünk helye nincs.”

Igaz biz, hogy ez nagy mondás, de helyes mondás. — Hogy ne volna nagy mondás! Ami választó közönségünk ugy hozzá van szoktatva már a képét nem viselő képviselők választásakor a potyájára, hogy e nélkül választást képzelni se tud. Pedig itt a bibi.

Ezért fog a mi pártunk nehezen győzni, mert „az olyan képviselőnek, ki választására csak egy fillért is ad, közöttünk helye nincs”; már pedig

„száraz torokkal” a kortes nem szeret „éjont” kiáltani; kevesen vannak, kik inkább lelkiismeretükre, mint hasukra néznek.

Édes honfitársaim, nagyon elvagyunk korcsosodva, ha nem volnánk, soha sem mertek volna ilyen törvényekkel minket, hitünket zaklatni.

De igaz békét, boldog jólétet a mi néppártunk fog csak létre hozni. Ily igaz célú pártnak igaz célú képviselőjének kell lennie, ki a voksokat nem pénzeért, hanem elveért vásárolja.

Választók! kik a néppárt hivei vagytok, legyen hát jelszavatok: „Nem kell pénz, ami jogunk gyakorlásáért; nem kell eszem-iszom, — nekünk csak igazlelkű képviselő kell, ki fél az Istentől, s a nép igazaiért fog harcolni.

Igen, ti dunaszerdahelyiek, bonyhádiak s a többiek figyelmeztetétek egymást, hogy a legújabb igaz párt a nép-

Bismarck herceg.

Szíves bizalommal kérjük tisztelt elbarátainkat, lapunknak apostoli buzgósággal való folytonos terjesztésére, mert magasztos eszméink magvait csak így leszünk képesek széles körben elvetni és magunknak a jövőt biztosítani

Szerk.

párt, s ezt ingyen saját jóvoltokért pártoljátok.

Ne kelljen egy krajcár se, azért, hogy választói szép jogotokat gyakoroljátok.

S ha így sikerülend győznötök hej, de sok magyar szívet fogjátok lelkesíteni sz. ügyünkért!

„Judás pénzen, boritalon

A lelketem el nem adom.“

POLITIKAI HIREK

A kormány és Kossuth Ferenc. Már többször tetük szóvá azt a gyanus viszonyt, mely a kormány és Kossuth Ferenc között látszik létezni. A kormány láthatólag keresi az alkalmakat, hogy Kossuth Ferencnek szivességeket tehessen és tett is neki sokat. Kossuth Ferenc viszont nagy előzékenységgel viselkedik a kormány iránt. Hűségesen szolgálja a kormány legalacsonyabb lelkű uszályhordozóját: Tarnóczy urat; szorgalmasan irogatja cikkeit az „Egyetértésbe“, melyről mindenki tudja, hogy csak szinleg függetlenségi, tulajdonképp pedig a kormánynak és börzezsidoznak áll szolgálatára, végül pedig elhagyta a függetlenségi párt azon árnyalatát, mely a kormány támogatására nem hajlandó és átpártolt az *ámító* függetlenségekhez, ahol *Eötvös-Justh-Komjáthy-Helfy* a próféták s a legokosabb ember a ház csürgősapkás bolondja: *Károlyi* Gábor gróf. A kormány és Kossuth Ferenc között levő takargatott titkos viszonyhoz érdekes adatokkal szolgált a Ház múlt pénteki ülésén a belügyminiszter. Ugyanis Kossuth Ferenc ellen Tapoleán kormánypárti programmal fölléptek *Vörös* László miniszteri államtitkár. De ez nem azért történt mintha a kormány *Vörös* László megválasztását óhajtaná. Nem óhajtja. Szivesebben veszi ha Kossuth Ferencet választják meg, mert Kossuth Ferenc *titkos* jó szolgálatait újabb jutalomra vélik méltónak. Kétségtelenül igazolja ezt ama tény, hogy most ép azok Kossuth Ferenc legfáradhatatlanabb kortesei a tapolcai kerületben, kik eddig mindig kormány jelöltje *mellett* korteskedtek. Mit jelent ez? Tudjuk. . . De miért állított hát a kormány Kossuth ellen jelöltet, ha Kossuth megválasztását óhajtja? Megmondjuk azt is. Azért, mert Kossuth Ferenc a felség előtt nem kedvelt ember. Ha tehát a kormány Kossuthot anélkül engedné a Házba jutni, hogy jelöltet állítana, hogy küzdene ellene: magára vonná a felség haragját, sőt talán bukását idézné elő. Az ezen oldalról jövő zivatar elhárítása végett tehát egy *szinleges* jelöltet állít *Vörös* László személynében, de másrészt Kossuthnak nehézséget még se csinál, mert korteseit *Kossuth érdekében* mozgósítja. Kiviláglik a kormány e csalafintasága Percel Dezső belügyminiszter múlt pénteki szavaiból is. *Olay* Lajos megtámadta a kormányt: Hogy mert Kossuth Lajos fia ellen jelöltet állítani? S Percel azt felelte, hogy *Vörös* László nem a kormány jelöltje, nem a kormány küldte a kerületbe, hanem a tapolcai szabadelvűek kérték föl a jelöltség elfogadására, amit azon uraknak joguk volt tenni. Így hát a *kormány* nem állított senkit Kossuth Ferenc ellen, vagyis a kerületet Kossuth kezébe akarja

játszani. Ki nem látja itt a lólábat? *Jó lenne e csunya játékot ő felsége tudomására juttatni.*

Liberális fölsülés. Bessenzőgről írják lapunknak: *Harsányi* János, *Kiss* Sándor és a főjegyzőnk megyei képviselőválasztás címén összehívták a választópolgárokat és bizalmat akartak szavaztatni *Justh* Gyula képviselőnknek, azért, hogy meg segítette szavazni a kormánynak a polgári házasságot. De bizony a bizalom nem sikerült, bár *Harsányi* János úgy igyekezett megmagyarázni, hogy észre ne vegyék *Justh* ur köpenyfordítását, melyet merészen tagadott is. De hála Istennek, derék katolikus választó polgáraink észrevették a csalafintaságot és bizalom helyett bizalmatlanságukat fejezték ki *Justh* ur iránt. Csak 15-nek a nevét sikerült beírni, azt is erőszakosan, pedig sör és szilvórium volt ám elég. Ámde derék választó polgáraink megmutatták, hogy nem eladók mint a lóbőr, s több nekik sz. vallásunk megvédése, a haza és saját sorsuk jobbiate, mint a liberális urak söre és szilvóriumja. Ezyhangulag kiáltották: *Le a báránybőrbe bujt farkasokkal!*

Éljen a néppárt!

A nyitrai mozgalmak. Már megindultak másodszor is a választási mozgalmak a nyitrai kerületben. Latkócy visszautasítván a Tarnócy által beszennyezett mandátumot, nem is kíván többé föllépni. A kormánypárt tehát a megyei főjegyzőt, *Janits* Imrét fogta meg jelöltül. A pöködő zsidó had és a liberális sajtó természetesen a megszakadásig üti a dobót a főjegyző mellett, sőt már régi fufangjait is kezdi előszedegetni. Különféle rémhírekkel ordította be az országot. A néppárt erőszakoskodásáról rémes meséket bocsátanak világá. *Janits* március hó 31-én tartotta meg Nyitrán programbeszédjét, mely alkalommal az összes zsidó-liberális ujságok azt irták hogy Tormoson és Gerencséren a néppárt emberei megtámadták a hazatérő *Janits* pártiakat, zászlóikat letépték, a falragaszokat leszakgatták, ablakaikat bezúrták stb. Mint levelezőnk írja, az egész dolog sült hazugság, mely valamelyik nyulbörös hazafi koponyájában született meg. Ellenkezőleg, a *Janits* pártiak le vannak verve, mert táboruk napról-napra fogy. Azok közül, a kik előbb *Latkócyra* szavaztak, egyremásra mint bűnbánók térnek a néppárt zászlaja alá. Így sokan, kikre *Janits* zászlót erőszakoltak, maguk tépték széjjel és tiporták sárba. Rémhíreket csak azért terjesztenek, hogy ha elhítetik a világgal, miként a néppárt izgatottsága veszélyezteti a közbiztonságot, akkor ismét megtömhetik Nyitrát és környékét katonákkal s a szabadválasztási jogot ismét lesz alkalmuk arcul verni. E miatt a kormánypárt igenis rajta van s mindent elkövet, hogy zavart csinálhasson, amit aztán a néppárt nyakába lehetne varrni. De a néppárt józan viselkedésén minden aljas kísérlet meghiúsul. S kérjük is a néppárt hiveit, bármily önmegtagadásukba kerüljön a méltatlanságok elviselése, viseljének el szó nélkül mindent, mert csak így győzhetnek. Történjek bármi, ki ne történ egy se, mert éppen azt akarja az ellenfél. S amint valami történnék, nyomban zsandárokat ültetnének a nyakatokba. *Türelmes kitartás*, ez célhoz vezet, a diadalt biztosítja.

Tapolcai elvtársainkat ismételve kérjük, legyenek semlegesek s választási mozgalmakat ne is méltassák figyelmükbe. Se Kossuth Ferencet, se *Vörös* Lászlót ne támogassák, mert nyugodt lélekkel egyiket se lehet. Halljuk, hogy *Vörös* László mellett a budapesti katolikus kör névkönyvével korteskednek, *Jó* katolikuságát akarják evvel bizonyítani. Igaz, hogy *Vörös* László tagja a budapesti kath. körnek, de bizonyít-e ez valamit? Nem. Hisz a kath. körnek tagja *Radoca* János is, ki

mult évi március havában a liberális gyűlést rendezte; tagja *Fenyvessy* Franci is, ki lapjában nap-nap után megrugdossa az anyaszentegyházat. De hát ezek talán, mivel tagok a kath. körben, talán *hivő* katolikusok? Dehogy! Csak „jó katolikusok”. Meg ne hagyja tehát senki se tévesztetni magát a budapesti kath. kör névtárával. Vörös László ur épen oly liberális ember, mint Kossuth Ferenc. Se egyik, se másik nem kell. Különben bármint düljön el a dolog, egyre megy, csak hogy Vörös nyilt kormánypárti, míg Kossuth titkos kormánypárti. Ily népművészes játékokban *hivő* katolikus ember részt nem vehet.

Országgyűlés.

Márc. 29. Elcsendesülvén a nyitrai ügy hullámai, jobbról és balról megüresedtek a padok, ugyannyira, hogy a harmadik olvasásban elfogadott javaslatok megszavazásánál alig volt határozatképes a Ház. A *nemzetiségi* vitában *Bánffy* Dezső körvonalozta nemzetiségi politikáját, a mi abban áll, hogy ha szükség lesz, az igazságokkal szemben törvényhozási intézkedésektől se idegenkedik. Ezzel elintéztettek a nemzetiségi kérvények az előadói javaslat értelmében s vita csakis a zalamegyei vasutaknál keletkezett. *Olay* Lajos, Kossuth Ferenc ellen a kortesfogásokat panaszolta fel. A magyar nyelv tanítását a nemzetiségi iskolákban *Ugron* Gábor követelte s élénkebb vita csakis a szentesi kérvénynél fejlődött ki, mely a magyar tannyelvű katonai akadémia kérdését hozta a Ház elé. *Balogh* János határozati javaslatban követelte az akadémiát, ezt támogatta *Horánszky*, majd *Láng* Lajos vitakozott gróf *Apponyi* Albert tegnapi beszédével, mire gróf *Apponyi* válaszolt, súlyos érvekkel szállva sikra *Láng* Lajos ellenében. *Pulszky* Ágost a katonai viták állandó alakja a közjogi kérdéseket vitte be a vitába, a mi alkalmat adott *Ugron* Gábornak, hogy megvívjon a kormánypárt katonai tekintélyével, a miből személyes vita is származott éllel és elnöki beavatkozásokkal. Szólt még báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter, mire a Ház elfogadta a bizottsági javaslatot, s elvetette *Balogh* határozati javaslatát.

A miniszterelnök erre megtette rövid előterjesztését a Ház jövő munkarendje, illetve az ülészak berekesztésére nézve és ezzel az ülés háromnegyed két óra-
kor véget ért.

Márc. 30. Az országgyűlés mindkét háza ülést tartott, hogy tudomásul vegye az 1892—93. országgyűlési időszak harmadik ülészakát berekesztő királyi leiratot. Keserű emlékek fonódnak ehhez az ülészakához, egyetlen egy vigasztaló n. o. z. a. t., hogy a gazdasági kérdések ebben az ülészakban törtek elő elemi erővel, s ha a közélet, a politika, a társadalom annyira meg nem volna bontva az egyházpolitika emésztő anyagával, épen a gazdasági kérdések felszínre kerülése miatt nem tartanók meddőnek az ülészakot.

A képviselőház rövid fél óra alatt végezte el a berekesztő ülés formáit. Nehány jelentés bemutatása után *Szilágyi* Dezső elnök terjesztette elő elnöki jelentését, majd a szokotti alakszerűségek mellett fölolvasták a következő királyi leiratot: Mi Első Ferenc József Isten kegyelméből Ausztriai Császár, Csehország Királya stb. és Magyarország Apostoli Királya. Hű Magyarországunk és Társországi Zászlósainak egyházi és világi Főrendjeinek és Képviselőinek, kik az általunk 1892. évi február hó 18-ára Budapest székes főváro-

sunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözlötünket.

Kedvelt hűveink! Midőn magyar minisztériumunk előterjesztésére az általunk 1892. évi február hó 22-én megnyitott országgyűlés harmadik ülészakát ezzel berekesztjük, egyszersmind a negyedik ülészakot a folyó évi április hó első napjára összehívottnak nyilvánítjuk.

Kikhez egvébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben ezernyolcszáz kilencvenötödik évi március hó huszonnyolcadikán. Ferenc József s. k., br. *Bánffy* s. k.

Ennek tudomásul vétele után az újjáalakulásra kitérték a hétfői napot, az elnök pedig megköszönte a maga és tiszviselőtársai nevében a Ház támogatását.

A főrendiházban a hosszú tárgysorozat elintézésére csak kevesen gyűltek össze. A napirendet minden vita nélkül intézték el.

Ezután fölolvasták itt is a királyi leiratot, melyet a főrendek állva hallgattak végig, az elnök a ház újjáalakulására a hétfőn délelőtt 11 órakor tartandó ülést tüzte ki és a jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés véget ért.

Április 1. Ma délelőtt úgy a képviselőház, mint a főrendiház ülést tartott. A törvényhozás mindkét házában a mai üléssel nyílt meg az 1895—97. évi országgyűlési időszak negyedik ülészaka. A képviselőház a mai ülésben a holnapi és holnaputáni ülés napirendjére tüzte ki az alelnökök, a tisztikar és a bizottságok megválasztását.

A főrendiház a mai ülésben megválasztotta a jegyzői kart, a háznagyot s betöltötte a bizottsági tagságokat. A háznagy választásnál majdnem meglepetés érte az ellenzéket. A kormánypárt gróf *Szapáry* István-
nal szemben gróf *Keglevich* Istvánt akarta megválasztani, de ez csak jámbor óhajítás maradt. A bizottsági választások az előre megállapított lista szerint történtek meg.

Németország ünnepe.

Ritka embernek jut még a nagyok között is az a szerencse, hogy egész ország ünnepelje császárával, hadseregével együtt. *Bismarck* Otó Eduárd Lipót hercegnek ez a szerencse jutott.

E hó elsején ünnepelte 80-ik születés napját s vele ünnepelte e napot az egész német birodalom. Sőt a külföld se maradt teljesen közönyös szemlélője a németországi *Bismarck* ünnepeknek. Uralkodók, királyok, fejedelmek fölkeresték az egykor oly nagy szerepet vitt, de mamár a félrevonultság boldogító nyugalalmát élvező herceg remeteségét, hogy meghajoljanak rendkívüli nagysága előtt.

A jelenkor történelme *Bismarck*-nál nagyobb alakot nem örkít meg. Nem volt nagy *Napoleon* óta se uralkodó, se hadvezér, se államférfi, ki nagyobb hatást gyakorolt volna korára mint ő. Sőt nemcsak korára volt rendkívüli hatása. Azok az alkotások, melyek az ő nevéhez fűződnek túléltek őt s bizonyára sokáig fogják lángeszének erejét hirdetni.

Németország nem tudja megköszönni azokat a szolgálatokat soha, melyeket *Bismarck* hazájának tett. Jelentéktelen szerepkörből a nagyhatalmak köze emelte, melynek szava jelentékeny súlylyal esik Európa mérő serpenyőjébe s tekintetet derűt vagy villámlást jelent.

A német uralkodóhoz tekintélyet oly magasra hatványozta, hogy a rengeteg orosz birodalom hatalmas cárijai előtt sem kell meghátrálniok.

Egész életet munka, kötelességének szigorú teljesítése jellegzi. Kevés év kivételével férfi korától 80 esztendőig a legnehezebb ponton kellett örködni nemzete, hazája, uralkodója, honfitársai érdekei mellett s meg kell adnunk: éber őr, buzgó szolga volt.

Ezért ünneplik manap nagy Németország legkisebb falujában is, ezért kereste fel magányában császára is s ezért szorítá meg agy szolgája kezét.

Bismarck életrajza.

Bismarck herceg 1815 április 1-én született. Atyja lovaskapitány, anyja Mencken kabinet tanácsos leánya. A gimnáziumot Berlinben, az egyetemet Göttingában végezte, hol mintaképe volt a duhajkodó diáknak. Iskolaí vegeztével állami szolgálatba lépett, de atyja halála után birtokára vonult gazdálkodni. 1847-ben megnősült. Ez időtől szokásaiban bizonyos finomságot kezdett fölvenni s természeti nyereségét mind jobban levetkezé.

A homályból először az 1847-iki egyesült rendi gyűlés emelte ki, hol a liberális irányzattal szemben, mint a királyi és rendi előjogok határozott és bátor védője lép föl. Kortársai fölé különösen történelmi tudáson alapuló az a meggyőződése emel, hogy Poroszország a német nemzet hagyományának letéteményese és mint olyan hivatva van egyesíteni az egész németiséget. Meggyőződése és az a bátorság melylyel azt védte, már akkor vezérévé tették a higgadtabb clemnek és kegyeltjévé a királynak. Szószólója volt az Ausztriával való jó viszonynak és e viszony megerősítése szempontjából sajnálta, hogy nem porosz hadsereg segítette diadalra a császár ügyét Magyarországon. (1849-ben). Királya a német szövetségi gyűlésre küldte követségi tanácsosnak, midőn pedig Rechov követ visszahivatott, Bismarck lett követ. Ez volt akkor a porosz politikában a legfontosabb állás, melyben Poroszország érdekeit körömszakadtáig védte. 1852-ben Bécsbe küldetett, hogy vámszövetség dolgában közeldést hozzon létre. Ez alkalommal Budára követte Ferenc József császárt. Magyarországi elményeit igen eleven levelekben írta meg nejehez. Ugyanakkor az alföldön is járt. Fontosabb munkásságára az 1854—55-ik keleti háború. Féltekenyen ügyelt rá, hogy Poroszország ne köteleztesse valamely osztrák érdek védelmére. Inkább Oroszországhoz hajlott mint Ausztriához, de többször figyelmeztette kormányát, hogy őrizze meg függetlenségét Oroszországgal szemben.

1859-ben pétervári követté nevezetvén ki, alkalma nyílt régi ábrándját, az orosz barátságot behatóbban ápolni. S nem is mulasztott el Bismarck egyetlen alkalmat se erre. Pétervár után Páris jeletetett ki működése színteréül, hol szintén mint követ képviselte hazáját. Párisból azonban csakhamar a miniszterelnöki székbe hivatott. Itt kezdődött tulajdonképeni jelentősebb politikai pályája. A hadseregben nagy újítások voltak tervezve, melyek azonban oly sok milliót igényeltek, hogy az előbbi kormányok képtelenek voltak e javaslatot keresztül hajtani. Bismarck a zsarnokok erős kezével fogott e javaslat keresztül viteléhez s a reformot a képviselőház akarata ellenére is végrehajtotta. Kijelentette, hogy ott veszi a pénzt, ahol találja. 1862—66-ig igen erős összeütközései voltak a képviselőházban, de rendkívüli erős akarata s éles támadásai mindenkor tudták a diadalt biztosítani. Ez időben a legnépszerűtlenebb ember volt Németországban. A legkiméletlenebb támadásoknak volt kitéve. Kétségbe vonták tehetségét es jóakarátát egyaránt. Politikáját államgyikolásnak nevezték, napról-

napra jogtöréssel és erőszakossággal vádolták. De mindez nem tántorította el irányától. Haladt a kitűzött cél felé!

Első nagy sikerét a schlesvig-holsteini ügyben érte el. A dán király ellen, mint az augusztburgi herceg védője lép föl, s Ausztria szövetségével, Anglia tiltakozása ellenére megszállja a hercegségeket. S midőn Dániát lemondásra kényszeríté, porosz jogászokkal érvénytelennek ítelteti az augusztburgi herceg jogigényeit s az elfoglalt tartományokat Poroszország közösen bírta Ausztriával. De csakhamar talált alkalmat Ausztriába is belekötöni. Ellenkezni akaró királyát belevitte az olasz szövetségbe, megszerezte Oroszország és Franciaország rokonszenvét, s így elkészülve megtámadta Ausztriát, meg is verte s német tartományait elvette.

E fényes siker hatása alatt a Majna vonalától északra eső tartományok készeknek nyilatkoztak arra, amire eddig rávenni nem tudta őket *szövetségre*. E szövetségnek *kancellár* címen Bismarck lett legfőbb tisztviselője.

Franciaország nem jó szemmel nézte szomszédjának félelmes erősödését. Bismarck azonban jól tudta, hogy a háború alatt a jó barátságot fenn kell tartani, mert bajt okozhatna. Tehát területének nagyobbitását helyezte kilátásba. Alig múlt el azonban a háború, Bismarck hallani se akart ígéretének beváltásáról, hanem a francia fenyegetéseket a német szövetségtől huzódó délvidéki tartományok ijesztgetésére használta föl és sikerült is azokat titkos katonai szövetség megkötésére bírni. E diadal után Bismarck fél millió tallér nemzeti jutalékot kapott, melyen aztán Varzin uradalmát vette.

Franciaország megcsalását nem tudta feledni. A két ország között mind elesebbé vált a viszony s mindenki látta már, hogy az összetűzés elkerülhetetlen. Bismarck lázasan készült a nagy harcra s a háború nyílt kitörését maga is sietteté. Végre 1870 július hó 13-án Franciaország megüzente a háborút. A németek egész haderejüket vitték a harcba, mely rájuk nézve reményen felül kedvezően ütött ki. A francia hadsereget tönkre tették, Párist bevették s Franciaországot eddig hallatlan súlyos békefeltételek elfogadására kényszeríték. Négy ezer millió frankot fizettetett velük hadi kárpótlás címen Bismarck.

A szerencsés francia hadjárat Poroszországnak hatalmas fölényt biztosított a többi német tartományok fölött. Elérkezettnek látta tehát Bismarck az időt, az összes német tartományokat, országokat, hercegségeket, grófságokat Németország címen egy hatalmas egészszé gyurni. Bár a független tartományok meg akarván őrizni függetlenségüket, tüzögték ezen tervtől, de Bismarck nem engedett. Háborúval fenyegetett mindenkit, ha ellenkezni, vagy huzódzni merészel. Végre ez a terve is sikerült: az összes német tartományokat — Ausztria kivételével — nagy Németországgá egyesítette, melynek örökös császára a porosz király és utódai. A német császár mellé, ki őt herceggé nevezte ki, *birodalmi kancellár* címen ő állott, mint tanácsadó és az ország első tisztviselője.

A nagy harcok után a birodalom belső kiépítését vette munkába. Itt azonban nem kísérte Bismarckot hagyományos szerencséje. A hadászati és hódítási műveleteket nyers erővel és zsarnoki kitarással is dűlőre lehet vinni, de az alkotás üdvös munkájához az erőszakoskodás, melyhez Bismarck oly jól értett, nem elég. Csak egy cél lebegett előtte, a német birodalmat rendkívüli naggyá és hatalmassá tenni. E végből minden hatalmat a császári kezekben kívánt összpontosítani. Az államhatalom mellett más hatalmat nem akart elismerni, még az egyházit se; ezt is az államhatalom igája alá

iparkodott szoritani. Halom számra hozatta az oly törvényeket, melyek az egyházat sértették, jogait csorbították, tekintélyben gázoltak. Nagy akadályokba ütközött e téren Bismarck politikája. De remelte, hogy a visszahatás csak az első időben lesz erős. Keményen tartotta magát azért és folytatta egyházüldöző törvényeinek alkotását. A papokat egymás után fosztotta meg plébániáiktól, a püspököket egymás után hurcolta börtönre, a legszigorubb szabályrendeleteket adta ki. Azt hitte, hogy vasakarata itt is diadalmaskodni fog, ha kitart. De csalódott. A katolikusokat végig elkésérite erőszakoskodása, sőt az igazságos keblü protestánsok se helyezték üldözéseit. A *Centrum* nevű katolikus párt egyre erősödött és sok nehézséget okozott neki. Végre is belátta Bismarck, hogy ha egyéb sikereit kockáztatni nem akarja, engednie kell. Vallásüldöző törvényeit tehát visszavonta és azon iparkodott, hogy a *Centrum*-párt támogatását megnyerje.

E közben nem feledkezett meg arról se, hogy a birodalom tekintélyét kifelé emelje és biztonságát megalapítsa. E végből Oroszország felé közeledett s az északi óriás szövetséget akarta megnyerni. De a hatalmára féltékenykedő két versenytárs között nem lehetett tartós szövetséget alkotni. Ekkor Bismarck a német-osztrák-magyar-olasz szövetséget hozta létre, melynek ellenében Oroszország a francia köztársasággal kényszerült szövetségre lépni, hogy a hármassal szövetséggel szembe erőt állíthasson.

Öreg fejedelme, Vilmos császár 1888 március 9-én meghalt. Utóda III. Frigyes császár teljes mértékben elismerte Bismarck érdemeit, de politikáját nem mindenben fogadta el. I. I. Frigyes azonban csak néhány hónapig uralkodott. Korán beállott halála után fia, II. Vilmos császár lépett a trónra, ki ma is uralkodik. II. Vilmos maga is nagy szellem, eszes ember, kinek vannak eszméi és van itelele. Mint ilyen, nem volt hajlandó nagyatyjaként Bismarck akaratának engedelmes eszköze lenni. A viszony mindjobbban elmérgesedett közöttük s végre is Bismarck nyugalomba helyezése vált szükségessé, mi 1890 március 2-án be is következett.

Visszalépése után sokáig duzzogott a császárra Bismarck, sokszor egész nyíltan kelt ki rendszere ellen. A császár is kerülte több éven át, de az utóbbi időben megtörtént a kibékülés, a császár fölkereste kastélyában és helyre állította a jó viszonyt.

Most is, hogy 80-ik születésnapját ünnepli az aggkancellár, a császár fölkereste és személyesen fejezte ki jó kívánatait.

Természetesen ez egész Németországra nagy hatással volt s most egész Németország siet ünnepelni azt, kinek nagyságát, erejét, hatalmát és tekintélyét köszönheti.

Feudalis. (hűbéres = urbéres.)

Most, midőn a néppárt megalakult, ugyancsak elevenen találta az egész hírlapsereget, tudniük a szabadelvű ujságok seregét. Csakugy zudulnak a katolikusok ellen a jelszavak: *ultramontán*, *klerikális*, *feudális*, *reakciós* és más idegen szók, amelyeket sem az nem ért aki írja, sem azok a szánandó emberek, a kiknek írja.

En már megírtam a „Neplapban“, mit jelentenek az *ultramontán*, *klerikális*, *reakció* szavak.

Most csak röviden melegitem fel, hogy az *ultramontán* sem többet, sem kevesebbet nem jelent, mint ez a szó: *pápista*, amely ezelőtt 370 évvel épen ugy

mumusnak volt kitalálva, mint az *ultramontán* szó most. Ezzel a mumussal akarták a katolikusokat, az egy közönséges keresztény anyaszentegyház fejétől, a római pápától, sz. Péter utódjától, Krisztus urunk földi helytartójától elrezzenteni és Luther meg Kálvin, Zvingli és sok más valláskovácsoló uri ember pápasága alá terelni. Ugyanezt szeretnék elérni az ultramontán névvel is, de amint látszik, a katolikusok végre átlátnak a szabadelvű szítán és nemcsak nem haragusznak az ultramontán névért, hanem épen oly megtiszteltetésnek veszik, mint most már a pápista nevet, tudván hogy pápa nélkül nincs keresztény katolikus anyaszentegyház.

A klerikális szóról is beszéltem; azért most arról is csak röviden mondom, hogy nem kell többé megijedni tőle, mert azt teszi, hogy a nyáj nem akar bölcsebb lenni pásztoránál, a papnál, amely szó latinul azt teszi, hogy *klérus*, (klerikus, kispap). A pap vallási dolgokban egyedül jogos vezére híveinek. De hogy egyebekben is bátran követheti a katolikus ember papját, arra nézve ezer meg ezer történeti példát hozhatnék fel, amely azt bizonyítja, hogy soha sem volt hazánk kormányára tisztább kezekben, mint mikor a királyt papi miniszterek környezték. Azok között soha sem volt csaló, sem sikkasztó, sem zsaroló, sem áruó.

A *reakció* annyi mint *visszahatás*, vagy ha úgy tetszik: *visszadobás*, *visszaütés*. Igaz, hogy a keresztény embert arra tanítják, hogy ha arcul ütök egy oldalról, tartsa oda a másik orcáját. De arra is tanítják ám, hogy inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek. Azért ha ütlegre nem megyünk is a polgári házasság miatt, de annak eltörlesére épen annyi joggal törekedünk, mint amily joggal azt nálunk nélkül, tudtunk nélkül megalkották. Ez a reakció. Aki ettől fel, gyáva lelek. Erről is szólottam már.

De egyről nem szóltam még, amivel a szabadelvű ujságok, különösen a zsidó ujságok oly nagyon ijesztetik a néppárt embereit. Ez a *feudális* szó. Idegen szót nem tartozik minden ember érteni, azért ezt is megmagyarázom, hogy a néppárt emberei szemökbe nevetessenek az ijesztgetőknek.

Feudális birtok annyi, mint *hűbéri birtok*, vagyis oly birtok, a melyet régezte a nagybirtokosok, földes urak fontos szolgálataikért a fejedelemtől kaptak, amelynek fejében aztán hűségesen tartoztak szolgálni békeben és háboruban, békeben tanácsaikkal és különféle tisztségeknek ingyenes viselésével, háboruban pedig fegyverekkel. Ezek voltak a feudális, hűbéres urak; *hűségökkel* fizették a javaik *haszonbérét*.

Mint hogy pedig uradalmait magok nem győzték volna művelni, azokat a probb telkekre osztva, átengedték a munkás földmivészeknek, akik ama lelkekért tizedet és bizonyos számú napszámot, (robotot) tartoztak szolgálni földes uraiknak. Így keletkeztek az *urbéres birtokok*, amelyeknek telkes gazdái *urbéreseknek* nevezettek.

A földes ur tehát hűbérese volt a fejedelemtől; a telkes gazda pedig hűbérese, (vagy urbérese) volt a földes urnak. Az 1848. évben, amint mindnyájan tudjuk, ez az urbériség megszűnt, a földmivészek uraivá lettek annak a földnek, amelyet addig a földes uraktól tized és robot fejében birtak.

Azóta nincs nálunk hűbériség, nincs urbériség.

Mit akarnak tehát a zsidó ujságírók a *hűbériség* (feudálisság) emlegetésével?

Talán azt akarják elhíttetni másokkal, amit magok sem hisznek. Azt akarják elhíttetni, mintha nálunk volna oly kötni való bolond, aki az urbériséget vissza akarná állítani? Bizony, bizony mondom, nincs az egész zsidó és nem zsidó szabadelvű ujságíró hadban

egyetlenegy sem, aki maga is hinné, hogy az urbériséget valaki visszakivánná vagy visszaállíthatná. És mégis a hűbériséggel, (urbériséggel) dobálóznak? Miért teszik ezt? Hát miért hazudta a paradicsomi csábító első szüleinknek, hogy ha a tiltott fa gyümölcséből esznek, olyanok lesznek, mint az Isten?

Ez a paradicsomi csábító a szabadelvűségnek ősapja: annak a nyomain járnak a szabadelvű újságírók. Hát tehetnek-e jobbat, mint ősapjuk, az őrdög? Tehetnek-e mást, mint hazudni? A hazugság szelleme szállta meg őket, annak a sugalmából beszélnek, írnak, ámitják a hiszékeny emberiséget, amely fájdalom, még most is inkább hisz a hazudozóknak, mint az igazmondóknak.

Hogy röviden végezzek ezzel az ostobán választott jelszóval, elég ha azt mondom, hogy az urbériséget nemcsak eltörölte az 1848-iki törvény, hanem azért kárpotlást is adott az állam a földesuraknak. Hisz a legegyszerűbb falusi adózó polgár is tudja, hogy azt a kárpotlást maig is fizeti az ország. Nézze meg a falusi ember adókönyvecskéjét, ott van az a tétel is, hogy *urbéri kárpotlás* fejében ki mit tartozik fizetni. Maholnap 50 éve, hogy ezt az urbéri kárpotlást fizetjük és meg vagy 40 évig fogjuk fizetni, akkor aztan ez az adótétel megszűnik. A földműves polgár tehát, amint az 1848. evtől fogva épen olyan ura foldecskéjének, mint a földes uraságok uradalmaiknak. Ugy ezentul is épen olyan szabad ura lesz, ha el nem tekozolja, mint eddig volt. Mert mondjátok meg atyámfiai, a szabadelvű újságíróknak és korteseknek, hogy amit a nép milliói törvényileg kaptak, az nem kiváltság, (privilegium), hanem jog, amit elvenni, vagy visszavenni senkinek sincs hatalmában, még az országgyűlésnek sem, még a királynak sem! Isten velünk és a józan magyar gondolkodás!

Tomor Ferenc.

Miért haragszik?

Annyira szidni, moeskolni a néppártot mint pl. a „*Kath. Autonomia*” teszi, megfejthetlen valami. Önkenyt az a kérdés kínálkozik, mi az a néppárt, miért kell tőle iszonyattal elfordulni? Én szorgalmasan olvastam azt a lapot, hisz olyan előzékeny irányomban, hogy dupla példányt kaptam sok számából, de bizony más laphoz kellett fordulnom felvilágosításért, hogy megtudjam, milyen pontokat tűz zászlajára a néppárt? Mert bizony, amit szidni merészkedünk, legalább soroljuk el gaz celzatait és tetteit. De mi gazság van a néppárt 14 pontjában? Ha van gazság, — tessék leleplezni, ha nincs akkor legfeljebb személyeskedni lehet szerzőik ellen! Mi tetszik jobban!? Az igazság megköveteli, hogy a tényeket, tetteket vizsgáljuk és ezekből következtessünk a személy jellemére: így pl. b. Bánffy Dezső miniszterelnök székfoglaló beszédéből minden értelmes ember alkothatott magának fogalmat e személy jelleméről, amely ebből áll: erőszakoskodó. Mig ellenben olvassuk gróf Apponyi Albert és Ugron Gábor egy-egy beszédét, azonnal megtudjuk, hogy teljes meggyőződés hangján beszélnek és evvel a maguk részére akarják vonzani a hallgatót. A magam részéről a tisztelet adóját rovom le mindkettő irányában, azon szempontból tekintve a dolgot, hogy ember a teljes igazság birtokában itt e földön nem lehet soha, mert a lelki láthatárát, ha egyéb nem, hát az idő, a tér szűkíti meg, s így meg van kötve a lélek. Azért ha Ugron úgy látja, azaz úgy ismeri az országot, ennek viszonyait,

áldozatkészségét, hogy az függetlenül (Ausztriával való közös viszony nélkül) rendelkezhetik, mint pl. az Árpádház idejében: úgy rajta, dolgozzék azon. Apponyi az országot, ennek viszonyait ez idő szerint meg nem ismeri éretteknak hazánk teljes függetlenségére; hát dolgozzék a 67-es alapon. Az egészben azon fordul meg a kocka, hogy kinek van élesebb lelki látása? Ehhez képest józanul ki neheztelhet rám azon kijelentésemért, hogy én a 67-es alapon állok, de mindazáltal kegyelettel viseltem a függetlenségi alap, mint eszménykép iránt. Milyen jögon támadhatjuk sr. Zichy Nándort, hogy ő a 67-es alap híve? Az elvek miatt egymásra ferdén nézni, emberhez nem méltó dolog!

De amiben mindnyájunknak megegyezni erkölcsi kötelességünk, az ama, minden honpolgárra nézve *közös alap, az Isten tiz parancsolata*. Katholikus, görög, nem egyesült, kálomista, lutheránus és zsidó ez alapon áll s így minden honpolgárnak közös érdeke ez alapot, a tizparancsolat közös alapját minden áron megvédeni és abból indulni ki működési körünkben, minden cselekedeteinkben, magán-, köz- és büntető törvényeinkben. És fel fog virágozni a haza. Hogy e tekintetben senki elfogultnak, szűk látkörűnek ne tartson, készséggel megengedem, hogy vannak egyesek, akik ez alapelvel egyet nem értenek. De hát éppen az egyesek ellen kell küzdenünk, közös erővel föllépnünk és találók én közös jegecedési pontot, az ugynevezett fuzió lehetőségét, valamennyi eddigi parlamenti pártban.

Ezt vallja tudtommal a néppárt. Hát emiatt neheztelhetünk rá? Hát nem küzdhet zászlaja alatt minden tisztes honpolgár a jelenlegi parlamenti pártállások közepette is? Hisz e pártállások: a 67-es, 48-as és a függetlenségi az idő, a viszonyok, az eszmezsere folytán emberi jóakarattal mellett kiegyeztetetők. Így hát lesz a parlamentben két párt, a tizparancsolat pártja és a tizparancsolat elleni párt. És hogy meglesz ez utóbbi is, azt igazolja legalább is a jelen idő. Soknak nem kell az első alapelv: Az egy Isten elve és egy Isten imádása; csak az aranyborju imádása, a has istenítése kell nekik, a teremtett ész és nem a teremtő ész imádása, nem kell nekik a teremtő ész alkotásai, de kellenek nekik a teremtett emberi ész törvényei, ugyanis a teremtő ész parancsolja a szegények, az árvák szeretetét, elveti az uzsorát, a kapzsiságot, tiltja a szédelgést, a hamis vagyonszerzést, hamis esküt, idegen nő megkivánását, (tehát a polgári házasságot), parancsolja a törvényes hatalomnak való engedelmességet, a gyermekek Isten nevében és akarata szerint való gondozását, oktatását stb., továbbá a teremtő ész kemény büntetést is szabott minden egyes törvénye áthágójára: ami mind nem tetszik a néppárt elleneseinek.

De hát miért haragszik a „*Kath. Autonomia*” és bajtársai a néppártra emiatt? Azért-e, hogy védelmébe vette, minden vallási honpolgárnak közös alapját, a tiz isteni parancs alapját? Hát azt kívánják, hogy az ő tizparancs ellenes alapjukat védjük, érette vérünket ontsuk? Hát már annyira jutottunk, hogy *művelt* ember mai korban csak az lehet, aki Istent el nem ismer, a kinek templom nem kell, de kell szép asszony, ha lehetne minden évben friss, kell jó bor, kártya, dal, azaz vig élet, dinom-dánom. Hej, ilyfajta művelt urak! a ti tizparancsolat ellenes pártotok csak nektek jó.

Hát miért haragudtok? A szabadság nevében jogainkért küzdünk ellenetek! A küzdelem vége egy ellenfélnek győzelme. Ti fogtok-e győzni? Akkor csak nektek, egyeseknek lesz jó. Jó fegyver-e a győzelemhez a ti f-gyveretek, a tiz parancsolat ellenes állapot? Jó addig, amíg a nép jól meg nem ismerte azt, de ha

megismeri, nem fogja maga alatt vágni a fát, hogy titeket pártoljon. Nincs okotok haragudni jó urak az őszinte szóért, a néppárt szaváért, de fontoljátok meg azt jól.)*

Biszaha Mihály,
gör. kath. lelkész.

Nyitrai dal.

Motto: Beszegődtem Nyitravárra csiszárnak,
Rossz levegője lesz ott a néppártnak,
Fizetésem Kossuth Ferenc s a kormány.
Elég zsiros takarmány!
(Énekli: Tarnócy.)

Vizipuskás, kócos kormány,
Csuffá lettél ugy-e Nyitrán!
Te a világ szégyenfoltja,
Pusztulj el már a pokolba!

A szivattyúgyáros kormány
Hasra esett híres Nyitrán,
Majd másutt is hasra esik.
S sirás nélkül eltemetik!

Hej Tarnócy híres fráter!
Kormányod te buktatád el,
Addig járt korsó a kutra,
Mig furfangod összezuzta!

Milyen a te kormány pártod,
Megmutatta ravaszágod;
Minket nyomtál le a sárba,
S magad estél pocsolýába!

Hej más a víz-puskagyártás,
És más a követválasztás!
Nem üst az, melyet kell ütni,
Kezdek is neked befütni!

Az *Autonomiának* muszáj haragudnia mindenre, amire a kormány haragszik, mert a kormány tarja benne a szuszt. S az az uri ember, ki álarc mögött káromkodik benne, pénzét mindenre megnyerhető a világon. Szógal az válogatás nélkül bárminő irányt, csak fizessék meg Irt katolikus cikkeket halomszámra akkor, midőn az eg, háztól nagyon messze állt, s most „megtérése” (ne tessék nevetni.) után marja az egyház keblét s piszkolja az egyház hiveit. Szerencse azonban, hogy ismerik ő kelmét. Moroghat, senki se veszi észre. — Ami az *Autonomiával* (a kath. jelzöt nem pazarlom rá) való elbánást illeti, küldjék vissza. A kolerát ki kell rekeszteni a lakásból. Azután is fogják ugyan küldeni, mert arcátlanul tolakodnak vele, de legyenek állhatatosak a kidobásban. Szerk.

Lám, te népszivattyú-gyáros!
Azt hitted, hogy Nyitra város,
S mind a nép csak álló víz már,
Amelyet te szivattyúznál!

Am többé nem szivattyúzod,
A nép bőrét le nem nyúzod,
A nép szivattyúz meg téged,
Mért tettél oly csempeszéget!

Nem kell nekünk a kormányod:
A te népszivattyú-gyárod,
Mert most a nép úgy határoz:
Népszivattyú, ne kormányozz!

Népszivattyúd összezuzzuk:
Kormányodat leszavazzuk.
Spricces kormány nem kell nekünk,
Vele együtt elspriccelünk!

K. K.

Az anya szavai évek multán.

Elbeszélés.

Irt: Valnicsek Béla.

(Vége.)

Károly kezdetben kerülte társaságukat s csak ebéd alatt érintkezett velük, mivel ugyanazon családnál étkeztek: ilyenkor rendszeren Balázs volt a céltába s a gunyolódásnak se vége se hossza nem akadt.

— Furcsa biz az Károly barátom, szolt a gunyolódók egyike, midőn épen együtt ültek, hogy te minden vasárnap eljársz a templomba. Aztán ha már el is mégyesz, legalább imakönyvet ne vinnél kezvedbe; így olyan benyomást teszesz az emberre, mint valami kis diák, a kinek az anyja kezébe nyomja az imakönyvet, ruháját szépen rendbe hozza s így küldi el a templomba.

Balázs arcát e szavakra szégyenpir önté el s mentegedni kezdte magát. S ez már rossz jel volt. Mert ha nem hallgat a gunyolódó társakra, ha nem mentegeti magát, talán abba hagyják sértegetéseiket; így azonban folytatták, mivel látták, hogy szavaik nem hangzanak el minden hatás nélkül.

— A Karsai mentegetődzik suttogták ilyenkor egymás között, bizonyára maga is szégyenli már a dolgot.

S valóban, Károly csakhamar szégyelni kezdte hitét. Eleinte még elment a templomba, de az imakönyvet már nem vitte kezében. Ugy látszott neki, mintha társainak igazuk volna; nagyon diákos az. Mivel pedig a templomban mégis csak kellett imakönyv, zsebre vágta s a helyett kezébe vékony nádpalcát vett; így ment a templomba.

Midőn társai őt így megpillantották, csudálkozva kérdék tőle, hogy hová megy? s ő szégyenkezve válaszolta: a templomba.

— A templomba? kérdék tágra meresztett szemekkel. És az imakönyv?

— Az a zsebemb n van.

— Helyes Karcsikám, ez már egy lépés a műveltség felé.

És szegény Károlyunk elhítte, hogy művelt, felvilágosult kezd lenni. Hiszen eddig ugyanis azt vetették szemére, hogy szögletes, vénasszonyos, műveletlen, jól esett tehát most gunyolódó társaitól e szavakat hallani: ez már egy lépés a műveltség felé. Azt azonban nem kérdezte meg tőlök, miben áll ez a műveltség? s azok nem dicsekedtek vele.

Pedig ha tudta volna, hogy társai összes műveltsége abban áll, hogy vasárnap a templom helyett a zöldbe mennek, ott duhajkodnak, táncolnak, esznek-isznak, elverik pénzüket, midőn aztán beesteledik, üres erszényvel, kábult fővel, sikamlós énekeket dalolva, inkább tántorognak mint mennek haza, bezzeg nem igyekezett volna ugy a műveltségre.

De Balázs mindezzel nem számolt, csak érezte, hogy már nem divat a templomba menni, s csak iskolás diákok, meg vénasszonyok járnak oda. A m veltebb fiatalság pedig, ha megy is, azért megy, hogy a zenében gyönyörködjék, vagy magát mutogassa.

Igy tehát lassankint Balázs is leszokott a szent mise hallgatásáról; s az első lépést követte a második, a harmadik, míg végre annyira jutott, hogy nem érezte az imádság hiányát, társai pedig már természetesnek találták, hogy mindig velök tart. Igaz ugyan, hogy idő kellett ahhoz, míg ennyire súlyedt, de megtörtént.

Körülbelül négy évig élt Balázs Károly ily könnyelműen, míg végre egyik napon csodálatos fordulat állott be életében.

Éppen Jézus szent Szívének ünnepe volt, midőn utja a h...i utcába vezetett, melyben a szent Ferencrendiek temploma állott. A templom ajtaján csinos, fiatal leányt látott befordulni s Balázs a „modern szokás” szerint nem átalotta őt nyomon követni: lépteit tehát gyorsan a templom felé irányozta s négy hosszú év után először átlépte annak küszöbét. A templom tele volt ajtatoskodókkal s épen azért szem elől téveszté a fiatal leányt. S mialatt kutatott, szemei a szószéken pihentek meg, melyen egy szikár, ősz pap szónokolt, s épen e szavakat hangoztatta:

„Igen, kedves ifju, légy te is buzgó tisztelője a szent Szívnek. Gondolj csak gyengéden szerető anyádra, a ki bizonyára nem mulasztotta el szivedbe csepegtetni a szent Szívnek tiszteletét, szeretetét. Ha pedig Isten magához vette már őt, ha már elválasztott tőle, gondolj utolsó perceire, a midőn szivedre kötö, hogy Istennek tetszően élj. Igen, idézd vissza emlékezedbe ama fájdalmas pillanatot, midőn anyád könnyes szemekkel tekintett reád, s reszkető hangon kérte utolsó óhajának teljesítését. Gondold el, miként hidegültél ki mindig jobban s jobban a drága, szeretett anya tagjai.

S ezekre gondolva kedves ifju, meg mernéd szent-ségteleníteni anyád emlékét? el engednéd magad tántorítani a szent Szív tiszteletétől? Nem, ezt nem tetelezhetem fel rólad.”

E szavak nem tévesztették el hatásukat. Balázs térdeire omlott, szemei könnybe lábadtak, majd kezeibe rejté arcát s mély fájdalmat érzett szívében.

A szent beszéd további részeire azonban már nem tudott figyelni, mert saját gondolataival volt elfoglalva. Visszaidezte képzeletébe azt a pillanatot, midőn haldokló anyjának ágya mellett térdelt s visszafojtott lélekzettel hallgatta annak utolsó óhaját. Visszagondolt ama percekre, midőn anyjának testét kihűlni érezte s hideg borzongás futotta át tagjait.

A beszéd végeztével szilárd léptekkel követte az ősz papot a sekrestyébe, a hol töredelmes szívvvel meg-

gyónt, s ismét kibékült mennyei atyjával, a kitől még négy év előtt engedve a rossz barátok csábításainak, elfordult. — S hová lett a csinos fiatal leány, a ki miatt tulajdonképen a templomba ment? Balázs ezt nem kutatta, csak érezte, hogy Isten utjai kifürkészhetetlenek s boldog volt.

Megtérése után szakított multjával, szakított rossz barátjaival, s a város másik részére ment lakni, melytől mintegy félórnyira a már említett kis kápolna állott az utszélén. Balázs minden este hét órakor, miután napi dolgát elvégezte, ide jön imádkozni. A kápolna gondozója, a vén anyóka már előre gondoskodik a gyertyáról, melyet Balázs mindannyiszor Jézus szent Szíve előtt éget, a mely előtt hálát ad Istennek ama számtalan kegyelmért, melyekben részesíté. —

Ezek jutottak Balázs eszébe, midőn a medrében tova sikló patakocska partján anyjának arcképét nézegette a holdvilágnál. Azután zsebébe tette azt s otthona felé tartott mely a város szélén a b... utcában volt.

* * *

Három tavasz mult el a történetek óta. Balázs Károly ez idő alatt nagy hirre tett szert a szobrászat terén s műtermét sokan látogatják. Különösen szent sziv szobrokat készít nagy előszeretettel, Igy a h... utcában levő szent Ferencrendiek temploma számára is két méter magas, gyönyörű szobrot készítet, mely édes Üdvözítőnket ábrázolja, amint szent Szívére mutat s így szól: Tanuljatok tőlem, mert szelid vagyok és alázatos szívű. A szobor remek munka s művész kezekre vall; talpazatára apró betűkkel ezek vannak írva: A szent Szív iránt való szeretete és hálája jeléül, Balázs Károly.

HIREK

Tisztelt olvasóinkhoz. A második évnegyed küszöbén tisztelettel kérjük negyedéves megrendelőinket, előfizetésük mielőbbi megújítására, nehogy a szétküldésben fenakadás álljon be. Ha valamikor volt szükség, hogy a történetek és történetek felől helyes és igazságos tájékoztatást nyerjünk, ugy bizonyára ma van erre nagy szükségünk, mert csak így fogjuk idejekorán tudni, ha valahonnét vihar, vagy alattomos támadás fenyeget, mely ellen védekeznünk kell. Eddig nem is tudtuk, ha jogainkat nyirbálták s azért eshetett annyi jogtiprás rajtunk, azért ehetett a rákfene oly mélyen husunkba magát. Legyünk éberek, vigyázzunk és imádkozzunk, mint Krisztus int; kísérjük figyelemmel az események hullámzását, hogy az esetleges veszély ellen legyen időnk védekezni. S ebben segítségünkre kíván lenni a „Magyar Néplap”, mely tekintet nélkül a személyekre, szárazon föltárja a valót mindenkor. Tartsuk e lapot, az igazság e félelmet nem ismerő közlönyét és is-

mertessünk meg másokkal is. Ara csekély, hogy jó akarat mellett a legszegényebb ember is megszerezheti.

Ugyancsak a legmelegebb pártolást érdemli meg melléklapja is, a „Mezőgazda“, mely főképp a gazdálkodás legcélszerűbb módjaival ismertet meg.

A legfiatalabb főherceg. József Ágost főherceget és nejét, Augusztia főhercegnét nagy családi öröm érte. A főhercegnő ugyanis egészséges fiúgyermeknek adott életet. Ugy az anya, mint az újszülött főherceg jól érzik magukat. A keresztelési szertalást dr. Steiner Fülöp székesfejérvári megyés püspök végezte.

Szentlélek kegyelme. Farnadon március hó 17-én Csomor Sára (Kutla Andrásné) farnadi földművesnő két hét éven alul levő Julianna és Mária leánygyermekével együtt a helvét hitvallásról a róm. kath. anyaszentegyház kebelébe tért vissza. Az ünnepies hitvallást nevezett nő sz. mise alatt az egész kath. hívő közönség jelenlétében buzgón tette le. — Pálfáról (Tolnán.) írják lapunknak: Régi hű vágya teljesült március 30-án Barkóczy Józsefné, szül. Erdélyi Erzsébetnek, a ki e napon elhagyván a református felekezetet, visszatért a kath. egyház kebelébe. Az apostoli hivallás Forster Ernő pápai kamarás-plebános kezébe tette le, a ki ez alkalommal lendületes beszédet intézett az új hívőhöz. Barkóczy Józsefnének két kiskoru leánya is a megtért vallását követi, sőt református anyja is bejelentette már áttérési szándékát.

Kérelem. Árvához hasonló a szegény elhagyatott Berlin-Moabii hitközség. 13,000 katolikusként nincs plebániái temploma, hanem kénytelen egy kis árvaházi kápolnával beérni, mely alig 150 ember befogadására képes. Magyar testvérek! Segítetek nekünk egy templomot fölepíteni ezen hitetlen időben, hogy megmenekesünk minél több lelket. Ah, el ne utasítsátok esedklő szavunkat; a mit nekünk tesztek, azt az Isten számszorosán fogja nektek megfizetni. Wodarz, kuratus Berlin N. W. Thurmsr. 44.

A budapesti kath. kör mult szerdán tartotta meg közgyűléset ft. **Pintér Kálmán** parista tan. elnöklése alatt. A tanácskozási hosszabb beszéddel nyitotta meg az elnök: egyebek közt ezeket mondván: odajutottak immár a katolikusok, hogy egyesületek alakításának a jogát is el akarják tőlük vitatni s rájuk fogni, hogy egyoldalul védik az ügyüket. Manapság minden lehet az ember, csak hitéhez ragaszkodó buzgó katolikus nem. A fogalmakat rosszakaratulag összezavarják manapság s azzal az állítással lépnek elő, hogy a katolicizmus fogalma nem fér össze a hazafisággal. Pedig — ugymond **Pintér ur**, — érzem, hogy jó katolikus és jó hazafi lehetek is és vagyok is egy személyben s ilyenek vagyunk valamennyien. A beszéd további folyamán, a melyben az összetartás szükségességét hangsúlyozta, azt az indítványt tette az elnök, hogy a kör igyekezzék minél előbb egyesületi házat szerezni, mert a tulajdon erő és önértet ad s növeli az összetartást.

Az elnök szavai után **Gyürky Ödön dr.** titkár terjesztette elő az évi jelentését, mely arról tett tanúbizonyosságot, hogy a kor az elmúlt esztendőben is egész erejével működött a katolikus társas s egyesületi élet fejlesztése dolgában. **Gabler Lajos Pál** pénztáros, a pénztári jelentést terjesztette elő. A körnek jelenleg 8566 forint 51 kr. vagyona van; évi bevétele volt 6494 frt 85 kr. Az 1895. évi költségvetés 9965 frt 88 krral van előirányozva. A s. ámvizsgálók jelentésének meghallgatása után a pénztárosnak a fölmentvényt meg-

adták. Számvizsgálókul megválasztották **Benke Gyula** takarékpénztári igazgatót és **Hberling József** reáliskolai tanárt; azután az igazgató választmányt egészítették ki, új választmányi tagok lettek: **K. Császár Ferenc**, **Fuchs Nándor**, **Gabler Lajos Pál**, **Gyürky Ödön**, **Horvát Béla**, **Hets Ödön**, **Lévay Imre**, **Majovszky Vilmos**, **Makay Dezső**, **Ropaics Radó**, **Schneider Alajos**, **Spett Vince**, **Szadovszky József dr.**, **Steinhardt Antal**, **Tuhy István**, **Timon Ákos dr.**, **Tótfalussy Béla**, **Vajda Adolf dr.**, **Wenckheim Frigyes gróf** és **Zivkovic József**. A közgyűlésből üdvözölték még a pápát és a hercegprímást, aztán a közgyűlés véget ért.

Apa és fiu. Milánról van szó, Szerbia volt királyáról és a kis királyról, a fiatal Sandorról, a ki papájával együtt visszautazott Szerbiába, a hol nemsokára ismét választások lesznek. Egy német újságíró, a ki ugyanazzal a vonattal utazott Bécsig, a melyen Milán és Sándor, igen érdekesen írja le az apát és a fiut. Milán bamulatos gyöngédséggel van a fiaihoz. Ebédnél a tálat először a fiatal királynak nyújtják, a kinek a poharába maga Milán tölti a bort. Apa és fiu sok tekintetben ellentétek s talán éppen ezért vonzódnak egymáshoz. Mindketten egyszerűek a modorukban és mégis feltűnők. A kis királynak az arca szeretetreméltóan komoly, az apa erélyes. A fiatal Sándor, különösen a gyümölcsöt szereti s minden ebed után sok epret és ananászt fogyaszt el. Ebed után sohasem szivaroz. Milán nagyon megöregedett s erősen kezd öszülni. Ebed után rendszeren szívarkákat szí. Modorában, tartásában, viselkedésében sok a királyi büszkesség. Ugy látszik, hogy igen jól ismeri az embereket és szereti őket. Hogy a szerbeket mennyire ismeri, arról tanuskodik az az epizód, melyet egy szavahihető államferfiu beszélt el róla. A mikor Milán a szerbeknek új alkotmányt adott s az ünnepélyes kihirdetés alkalmával az egész közönség meg volt rendülve a történelmi esemény nagyságától Milán leszállt a trónjáról s egyik hívének fülebe sugta: Vigyázzatok csak, ez az egész alkotmány nem fog őt esztendőnél tovább tartani. A mi népünk még nem elég érett hozzá. Lehet, hogy Milán már akkor tudta, hogy mi fog történni később.

Nemesszivű főúr. **Batthány József** grófnak majdáni (torontálmegyei) volt jobbágjai nem akarták megfizetni a váltásösszeget. Tíz évi pörösködés után végre árverésre került a dolog. A majdániai küldöttséget küldötték a grófhoz, hogy könnyítsen valamit a terhükön, mire a jólelkű gróf a pörös összegek 9 évi kamatait, mintegy negyvenezer forintot elengedte a községnek.

Vallás és a csillagok járása. Ugy csilgászati, mint vallási szempontból érdekes jelenséget szolgáltat az idei év. **Nagy-pénteken** a nap körül forgó bolygók, így a mi földünk, is azt az állást foglalják el, a melyen Krisztus keresztre feszítésének a napján voltak. 1862. év óta először történik ez; azért mondjuk, hogy 1862. év óta, mert a keresztény időszámítás nem Krisztus halálával, hanem születésével kezdődik, s így az 1895. évtől a Megváltó 33 évét le kell vonni. Nagy-pénteken vagyis ápril. 12-én reggeli 4 óra 30 perckor fogja a hold keresztezni a **Szűz** nevű csillag pályáját.

Alázatos kérelem. Kartársaim, egy szegény tanító érdekében szölok e becses lapok olvasóinak könyörületes szívéhez. Legyenek szivesek egy buzgó r. kath. tanító nyomorán filléreikkel mennél előbb segíteni. A legkisebb adományt is köszönettel fogadja a szükölködő kartárs és családja. — Az adományokat kérem címre: **Erős Károly** káplán Baranya-Baán, küldeni.

A néppárt szervekedése. *Futtakon* (Bácsm.) Eigl apát kezdeményezésére megalakult a néppárt. — *Eperjesen* márc. 23-án, *Bártfán* pedig március 28-án nepes értekezletek voltak, melyeken egyhangulag és nagy lelkesedéssel kimondották a néppárt megalakulását.

Kath. körök. *Pecöl* és *Endréd* községekben. (Vasm.) kath. olvasókör alakult. Az alapszabályokat legközelebb felterjesztik jóváhagyás végett a belügyminiszter elé. — *Dubrava, Garancs-Petróc* és *Beharóc* szepesmegyei községekben a múlt héten kath. olvasókörök alakultak.

A Néppárt orsz. központi irodája tisztelettel kéri mindazokat a kik hozzá programmokért, alapszabályokért vagy más egyéb nyomtatványokért fordultak, szíveskedjenek némi türelemmel lenni, mert az iroda annyira el van halmozva egyéb igen sürgős teendőikkel, hogy csakis husvét után lesz képes a kért dolgokat elintézni.

Összeomlott iskola. Az érmihályfalvai ev. ref. egyház kevés gondot fordított iskolájára, mely oly rozoga volt, hogy a tanfelügyelőség már ezelőtt hat évvel betiltatta benne a tanítást. Az érdemes egyházközség azonban épp oly keveset törődött a tilalommal, mint az épület tartózkodásával. Szombaton délután azonban az iskola tetőzete beszakadt s az egyik fal is bedőlt. *73 gyermek került a romok alá*, a tanító még idejekorán kiugrott az ajtón. A nagy robajra összecsendült a nép az iskola körül s hozzáálltak a gyermekek kimentéséhez. Csodálatos véletlen, hogy csak öt gyermek szenvedett kisebb nagyobb sérülést. Az egész község fel van háborodva az egyház könnyelmű presbiteriuma ellen.

Dinamit a Hentzi-szobron. A budavári Hentzi-szobor talapzatán kedden éjfélkor dinamitrobbanás történt. A robbanás nem ártott a szobornak, csak a szomszédos palotákat remegtette meg. A dinamitvető elmenekült. Éjjel 1 óra tájban mennydörgésszerű robbanás rázkódtatta meg a Szent György-teret. A téren levő összes házak, ugymint a miniszterelnöki palota, a honvédelmi miniszterium, József kir. herceg palotájának s az udvari lovardának összes ablakai azonnal csörömpölve izzé-porrá zuzódtak s e házak lakói rémülve futottak ki, hogy megtudják a robbanás okát. Mindenkiben először is az a gondolat támadt, hogy a Hentzi-szobor ellen merényletet követtek el. Tényleg úgy is volt. Miként a nyomban megindított vizsgálat kiderítette, ma éjjel kísérletet tettek a Hentzi-szobor légberopítésére. Sélley Sándor főkapitány, a kit azonnal értesítettek a merényletről, néhány perc múlva nagy rendőrkísérettel megjelent a Szent György-teren s ott az esetről tájékozást igyekezett magának szerezni.

A szobornak említésre méltó baja nem történt. Egyes vasrészek, jobban mondva: forgácsok leváltak, de a szobor maga áll. Reggel *Tóth Ödön* fővárosi orvos jelentkezett a főkapitányságnál s előadta, hogy véleménye szerint a merénylet *Szeless Adorján* az „*Olvasó*” című lap szerkesztője. Nehány hét előtt ugyanis találkozott Szelessel, ki azt mondá neki, hogy legbe akarja röpíteni a Hentzy-szobrot, mert erre okvetlenül kitér a forradalom s abból neki nagy haszna lenne. A vallomás után az összes rendőröket fölszították Szeless kikutatására. Lakásán nem találván, a városban keresték s végre rá is leltek a Rácfürdőben. Azonnal bevitték a főkapitányságra és vattóra fogták. Szeless azonban tagadja a neki tulajdonított bűntényt.

Agyonvert földbirtokos. Borzadalmas gyilkosságnak jött e napokban a nyomára a mohácsi csendőrség 30-án éjjel *Vujkovic*s Dobrán lipovai tekintélyes földbirtokost istállójában meggyilkolva találták. Juresek csendőrhadnagy több csendőrrel rögtön a merénylet színhe-

lyére utazott. A nyomozásnak eredménye: *Vujkovic*s Dobrán már évek óta rossz viszonyban élt nejével, *Lacsunin* Szószával és anyjával, *Mrgyanovic*s Félával, mert a menyecske a falu egy dőlceg legényével a legintimebb viszonyt folytatta. Az indilli életet a férj többször megzavarta, figyelmeztetvén az asszonyt hitvesi voltára. Az anyós, ki a szerelmeseket védőszárnyai alá vette, azt ajánlotta a szerelmeseknek, hogy az akadémikusok ferjet el kell tenni láb alól. Az ajánlaton kaptak is. Abban egyeztek meg, hogy a szerető, *Mrgyanovic*s Bogisz fogja a munkát elvegezni. Egy sötét éjjel, éppen midőn *Vujkovic*s az istállóba ment, *Mrgyanovic*s az ajtó mögött megleste áldozatát és tizenöt fejszevágással agyonverte. A gyilkosságnak meg az éj folyamán nyomára jöttek s azzal nyomban az asszonyt és szeretőjét gyanították, a kik a csendőrhadnagy több órai vattatására be is vallották, hogy a merényletet ők követték el. A házmotózson a véres ruhákat is megtalálták. A gyilkosok már a dárdai járásbírósnál ülnek.

Egy férj, aki nejét keresi. Kabaja Viktor pozsonyi postatisztviselő nyugodtan írta a feladóvevények millióit, miglen egy nap hazaérkezve levelet talált az asztalán a feleségétől. Azt írta neki a hitves, hogy örökre eltávozik, mert megunta az életet. A halálra rémült férj a rendőrséghez futott, s eltűnt feleségét kurenztaltatta. Különösen a dunamenti községeket figyelmeztette a rendőrség, hogy ügyeljenek, nem találják-e egy szép asszony holttestére. Egy hét múlt el s a kétségbeesett férj még mindig nem kapott hírt a hitveséről. Tegnap azonban a pozsonyi városházán megjelent egy előkelően öltözött viruló szép asszony s bemutatatta magát, hogy ő Kabaja Viktoré. Mosolyogva mondta: — Csak rá akartom ijeszteni a férjemre!

A rendőrség azonnal hivatta postatisztet, a ki el volt rá készülve, hogy a felesége holttestét kell agnoszkálnia. Az öröm, hogy élve és mosolyogva látta viszont a nejét, annyira hatott rá, hogy térdre roskadt. A tréfas hitves aztán karöltve hazavezette.

A nagyváradi reáliskola szennyese. A nagyváradi reáliskola jó híret alaposan tönkretette néhány tanár, a kik nyíltan zsarolták egyes tanulóik szüleit. A miniszteriumban vizsgálatot tartottak s egy tanárt *Váraljai* Sándort büntetésből áthelyezték Kaposvárra, egy másikat pedig, *Kobzy* Jánost tanári állásától fölmentette a miniszter, s a kolozsvári főigazgatósághoz osztotta be *tollnoknak*. Nagyváradon remélik, hogy az erélyes intézkedésnek még folytatása lesz.

Egy új gyógyszer. *Marmonek* Sándor bécsi orvos egy új gyógyszert talált fel a fertőző betegségek ellen. Mint Párisból táviratozzák, a „Société de Biologie” mai ülésén beszámolt dr. Marmonek az új gyógyszerrel végzett kísérleteiről. Először vörhenyes betegen próbálta ki s 46 súlyosan beteg ember közül mindegyiket sikerült kigyógyítania, tehát az új gyógyszer a vörheny ellen abszolút-becsűnek mondható. Marmonek dr. most más betegen (sebláz és gyermekágyi láz ellen) fogja szerét kipróbálni. Előadása után Roux dr. és Mecsnikov tanár köszönetet mondottak neki előadásaért, mely hivatva van az orvosi tudományok haladását, hatalmas lépéssel előmozdítani.

Rablótámadás egy vasuti kupében. A kassa-oderbergi vasut egyik kupéjában, míg a vonat egy alaguton haladt át, *Balogh* Ferenc mezőturi diákot két ismeretlen utitársa megtámadta. Heves duakodás után, miközben *Balogh* az egyik rablót késével megsebesítette, elrabolták tőle a tárcáját. A mint a vonat az alagutból kiért, *Balogh* meghuzta a vészjelzőt, s a két rablót elfogták.

szere
hó 2
ideg
ditot
László
volt
hagy
pénz
házi
egyik
gatta
havá
friny
mejt
270
lévő

Ad

Gy. Se
Szár
80 kr.
M. Be
1. Tó
Alsó N
1 frt 8
röd 2
gyűjtés
10 fr.
5 frt,
hász J
Mező-
Gy. 1
gyűjtés
mánya
egyház
Páll J.
2 frt 9
K. 1—
1 frt.
1—1 f
tése, V
27 kr.
S. ékes
A.-né 3
J.-né 1
M. Zies
Bodajk
mánya
5 frt 4
A. Bal
1—1 f
Veszpr
Kasper
nek M.
50 kr.
Bertha
— Fran
16 fr.

plehán

Rozsn
nagym
döntöt
godalm

Feledékeny házitolvaj. Dankovszky Kalmán illet-szerész azt panasolta a rendőrség előtt, hogy mult hó 23-án pénzes fiókját nyitva találta s a zárban egy idegen kulcs volt. Panaszra folytán a rendőrség megindította a vizsgálatot, a mely kiderítette, hogy a cégnek *László* Károly nevű pécsi születésű, 36 éves háziszolga volt a feledékeny házitolvaja, a ki a kulcsot a zárban hagyta. Lászlót mult évben gazdája megbizta, hogy a pénzesfiókra zárt és ahhoz való kulcsot készíttessen. A háziszolga két kulcsot csináltatott, a melyek közül az egyiket ő magánál tartotta, s ezzel folyton dezsmalgatta főnöke kasszáját, a ki, midőn a mult év szeptember havában mérleget csinált üzletéről, körülbelül 6000 frtnyi hiányt észlelt árukban és készpénzben. Lakásán megtartott házkutatás alkalmával 1000 frt értékű árut és 270 frt készpénzt találtak. A rendőrség a beismerésben lévő tolvajt nyomban letartóztatta.

Adakozás a nagy-emőkei és csehi templomok javára.

Adakoztak: *Baksa Ferenc gyűjtése, D.-Pentéle* 1 frt. Riedl Gy. Selmeczbánya 1 frt. Bodó A. és Greszing B. Tolesva 2 frt. — *Szár I. gyűjtése, Vanyola* 2 frt. Mészáros J. gyűjtése Szany 4 frt 80 kr. — *T. Vázarheljé A. gyűjtése, Csantavér* 1 frt 70 kr. Mlinkó M. Bessenő 1 frt. — *Novák B. gyűjtése, Jász-Monostor:* Pethes I. Tóser J. 1—1 frt. Kisebb adományokból 1 frt. — Kiss F. és A. Alsó Némedi 3 frt. — *Hodermánszky I. gyűjtése, Zichyfalva:* 1 frt 85 kr. — Bernovich M. Budapest 3 frt. Csik J. gyűjtése Endröd 2 frt 64 kr. C. óka L. és Nap E. Damásd 5 frt. — *Sipos I. gyűjtése, Komárom:* Sipos I. 1 frt. Kisebb adományokból 2 frt 10 kr. — *T. Csipány P. gyűjtése, Gyöngyös:* Sz. Tamás-társulat 5 frt. Gonda R. 2 frt. Kisebb adományokból 5 frt 25 kr. — *Juhász J. gyűjtése Árokszállás* 2 frt 42 kr. — *Pető Gy. gyűjtése, Mező-Kövesd.* Somogyi K. 1 frt 50 kr. Varga B. 1 frt 15 kr. Pető Gy. 1 frt 10 kr. Kisebb adományokból 2 frt 28 kr. — *Büdi J. gyűjtése Inancs:* Olvasótársulat 1 frt. Büdi J. 1 frt. Kisebb adományokból 8 frt 24 kr. Kovács A. Szakály 1 frt. Tóth A. J. Fél-egyháza 3 frt. — *Bárány S. gyűjtése, Marmaros-Sziget:* Páll M. Páll J.-né, Fodorovits testvérek 1-1 frt. Kisebb adományokból 2 frt 90 kr. — *Paulovits J. gyűjtése, Czegléd:* Szepesi Gy. Fábri K. 1—1 frt. gyűjtő 50 kr. Tóth T. Kecskemét 1 frt. Pozsgay L. 1 frt. — *Molnár M. gyűjtése, Ipolykér:* Molnár M. Molnár J. 1—1 frt. Kisebb adományokból 2 frt 30 kr. — *Korentsy S. gyűjtése, Verebély:* Gyűjtő 1 frt 50 kr. Kisebb adományokból 1 frt 21 kr. Joo J. Vöröshérsény 2 frt 20 kr. — *Kummer I. gyűjtése, Szekefővár:* 1 frt 10 kr. — *Dósy I. gyűjtése, Komárom:* Diósy A.-né 3 frt 80 kr. Diósy I. Smidthauer L.-né, Küffer B.-né Tátray J.-né 1—1 frt. Kisebb adományokból 2 frt 20 kr. — *Hazlinger M. Zics* 1 frt. Vanke A. Pápa 1 frt 35 kr. — *Fehér S. gyűjtése, Bodajk:* Korbáncs M. Major J. Frank A.-né 1—1 frt. Kisebb adományokból 3 frt 60 kr. — *Ij. Szántó J. gyűjtése, Fertő-sz.-Miklós:* 5 frt 49 kr. — *Kantancs I. gyűjtése, Gyanó:* Kantancs I. Süő A. Balázs J. Sós Ó. Balázs J. Szalay J. Márton J. Lajos J.-né 1—1 frt. Kisebb adományokból 5 frt 77 kr. — *Sipos J. gyűjtése, Veszprém:* 2 frt. — *Poor I. gyűjtése, Szempes:* 1 frt, 30 kr. — *Kasper János gyűjtése, Pozsony:* Gr. Esterházy I.-né 2 frt. Mazanek M. 2 frt. Josephine, Julie, Eli-e J. M. 4 frt. Kasper J. 1 frt 50 kr. Pavlicska J. 1 frt 20 kr. Tuscha F. Kasper A. Schima J. Bertha J. Hahn A. M. Z. 1—1 frt. Kisebb adományokból 5 frt 65 kr. — *Franich F. Kopács* 1 frt. Frank-féle gyár munkásai, Kassa 16 frt. —

Nagy-Emőke, 1895. április 5. *Horváth Rezső* plehános.

Beteg főpap. Őszinte részvétellel értesülünk, hogy Rozsnyónak hőslélekű főpásztor, *Schopper György* ő nagyméltósága súlyos betegen fekszik. Tüdőgyulladás döntötte ágyba a nagy apostolt. Enyhíti azonban aggodalmunkat egy újabb hír, mely javulásról értesít

bennünket. Imádkozzunk mindnyájan a nagy főpapért, ki a jó pásztornak valódi mintaképe.

Adományok az arkai Jézus Sz. Szíve templomára *Ujhelyi János Némét-Szölgyén* 50 kr.

Gazdák mindazt, mire gazdaságukban magvak és műtrágyákból szükségünk van, a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és legjutányosabban **Mauthner Ödön** budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely cég nagy-szabású berendezéseivel fogva minden rendelést még beérkezése napján elintézi. Az erre vonatkozó árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

Egyházi szerek, templomi zászlók és lobogók stb. bevásárlására ajánljuk **Gavora József** egyházi szerek műintézetét Budapest vaczi-utca 17.

HITBUZGALMI ROVAT

B. Albert jeruzsálemi patriarka,

a kármelhegyi szerzetesek törvényszerzője.

Április 8.

1150 taján született nemes szülőktől Parma vidékén. Szülei nagy gonddal nevelték és tanították.

Albert tanult is szorgalmasan. Leginkább a hittudományokat tanulta, mert az egyházi pályára érzett hivatást.

A mostarai szabályozott kanonokok rendébe lépett.

Albert mint kanonok aláz-tosságával, testvéri szeretetével, szelid-égével valamennyi társát fölülmulta. Szerették, becsülék is őt mindnyájan. Midőn prépostjuk meghalt, egyakarattal prépostjuknak választották.

Nemsokára bobbioi, majd utóbb vercellii püspökké neveztetett ki.

Há szent életre törekedett mint szerzetes, még inkább törekedett erre mint püspök, mint sokaknak főpásztor.

Ugy van! aki kitűnik hatalomban, méltóságban, annak az erényekben, az életszentségben is ki kell tűnnie. Nem elég csak tanítani, a tudomány világosságával ragyogni, a méltóság fényével csillogni, a hatalom erejével indítani, kormányozni, hanem az életszentség példájával vonzani és magával ragadni is kell. Krisztus urunk is nemcsak tanított, hanem cselekedett is. Előbb cselekedett, azután tanított. Harminc évig élt csendben, elrejtve s csak azután kezdett tanítani és csak három évig tanított.

Ugy van! a napnak teendője nemcsak világitani, de melegíteni is. Világit a nap télen is,

de mitsem nővel; dermed, alszik a természet télen, a nap fényes ragyogása mellett is.

Albert nem akart csak olyan teli, hideg nap lenni. Melegíteni, életre kelteni is akarta hiveit.

Azért, mint sz. Pál apostol, ő is mindenkinek mindene kívánt lenni.

Buzgón, lelke egész hevével prédikált. A prédikálásra minden alkalmat felhasznált. Szólt az észhez, szólt a szívhez. Meggyőzte az ésszt, megindította és elragadta a szívet. Hivei azonnal láthatólag elő is haladtak, mind az isteni dolgok ismeretében, mind az erények gyakorlatában.

Szeretete helyes szeretet volt. A bűnt, a hibát szó nélkül nem hagyta. De oly szeliden s mégis oly megrendítőleg szólt ezek ellen, hogy a bűnösök szégyenkezve, pirulva elhagyták bűnös életüket.

A bűnökkel szembe az örök igazságokat, az erényeket állította. Mintegy tükröt tárt a bűnösök elé, a melyben életök undokságát, s a jövő borzasztóságát szemlélhették.

Kegyeltjei nem voltak. Személyválogatás nélkül mindenkit szeretett. A szegényeket gyámolította, bő alamizsnával ellátta. Hogy annál több jót tehessen, magától minden fölöslegest megvont; sőt a szükségesekről is csak igen szűken gondoskodott a maga részére.

Jártas volt nemcsak az egyházi tudományokban, hanem a világiakban is. Jósága mellett erélyes, szeretete mellett szilárd jellemű. — Székesegyházát nagy adósságától megszabadította, sőt még számos hasznos épületet is képes volt emeltetni. Az egyház jogait mindenkivel szemben védelmezte.

Hivei szerették, bizalommal voltak iránta; az egyház ellenségei félték tőle.

Kiváló tulajdonságai, áldásos működése a hatalom férfiai előtt is tiszteltté tévék őt.

Barbarossa Frigyes német császár, nagyra- vágyása miatt, vizzályba keveredett IV. Adorján, III. Sándor, III. Lucius, III. Orbán, III. Kelemen, egymást követő pápákkal. A III. Kelemen pápával való vizzálykodás közben, békekövetül Albert választott. — Bölcs kibékítési törekvése eredményre is vezetett. Ítéletén mind a pápa pártja, mind a császáré megnyugodott.

Nagyra becsülte őt III. Coelestin és III. Incze pápa is, akik a legfontosabb egyházi és állami ügyek elintézésében hatalmas segítségét felhasználták. Albert mindenkor helyt állt. Fényes sikerrel működött.

20 éven át vezette már a vercellii püspöki megyét, amikor III. Incze pápa őt a jeruzsálemi patriarkai székre jelölte ki. Albert e nagy kitün-

tetés elől ki akart térni. III. Incze azonban nem tágitott. Engedelmségből végre elfogadta a patriarkai méltóságot. III. Incze őt keleten apostoli követévé is kinevezte,

„Krisztus Urunk, ki a szent földön az emberi nem boldogítására annyit tett és szenvedett, megérdemli, hogy hű szolgája iránta való szeretetből, semmi munkától, semmiféle üdözéstől, sőt a haláltól se rettenjen vissza.“ Így irt neki a pápa.

Albert a pápának e buzdító szavaira az Ur Istenbe vetve bizodalmát, utnak indult. Kész volt minden szenvedésre, sőt a halálra is.

Jeruzsálem ekkor a pogányok hatalmában volt. Ő ott nem lakhatott. Ptolomaisba helyezte azért patriarchai székét. Ptolomaisból kormányozta tartományát, még pedig oly szeretettel, odaadással és buzgósággal, hogy nemcsak a hivek vonzódtak hozzá, hanem a pogányok is tisztelték.

Palesztinában Kármelhegyén ez időtájt jámbor remeték laktak, akik a keresztes hadjáratok alkalmával a szent föld visszafoglalásaért mint vitézek harcoltak, a hadjárat után pedig a Kármelhegyre vonultak vissza, egyedül Istennek szentelendők életüket. E remeték közös szerzetesi életre kívántak egyesülni. Evégből megkérték Albertet, készítene számukra szabályzatot s egyesítené őket.

Albert kérésüket teljesítette. Hiszen az Ur Isten dicsőségéről volt a szó! A szabályokat elkészíté s Brokártnak, a remeték szóvivőjének átadta. E szabályok szerint a szerzetesek tökéletes szegénységre, a hústól való örökös tartózkodásra, szigorú böjtre, kézimunkára és folytonos hallgatásra kötelezték magokat. Az ezen szabályok szerint megalakult szerzetes rend a kármelita rendje. A rend szabályait III. Honor pápa megerősítette. Kiváló tisztelői ők a bold. Szűz Máriának. Midőn a szaracénok a keresztényeket mindinkább zaklatták: a kármelhegyi remeték Európába tértek vissza, ki-ki többnyire hazájába. 1245-ben Angolországban egyetemes gyűlést tartottak és ott Stocki Simont általános főnökükké választották. Stocki Simonnak utóbb megjelent a bold. Szűz és a skapulárét adá át neki, mint az üdvösség zálogát, jelvényét. E skapulárét napjainkban már nemcsak a kármelita szerzetesek hordják, hanem a világi hiveik is. E skapuláré a kármelita skapuláré. Örvedetes barna skapulárénak is nevezik. E skapuláré viseléséhez külön imádság nincsen; — csak ha valaki a szombati kiváltságot is kívánja megnyerni, ez esetben a bold. Szűz kis officiumát kell naponkint elmondania, vagy ahelyett szerdán és szombaton a hústól magát megtartóztatnia. A szombati kiváltság abban áll, hogy az, aki a skapulárét

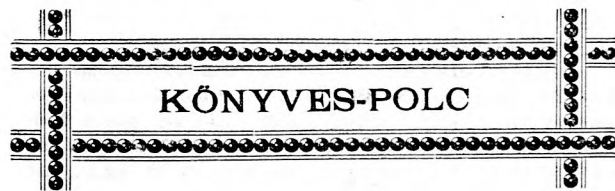
rendesen hordja — és halálos bűn nélkül hal meg, a tisztító helyről csakhamar a b. Szűz kedves napján, szombaton kiszabadul.

Albert már hosszabb időn át működött, mint patriarka. Működését az Ur Isten sz. áldása kísérte. Javította híveit. Azok javultak is. Ámde a jők között is akad gonosz. Albert hívei között is volt megrögzött bűnös. Albert őt kicsapongásai miatt több ízben megintette. A gonosz azonban, nemhogy megjavult volna, hanem még Albert élete ellen is tört. — E nyomorult, midőn Albert a szent kereszt felmagasztaltatása ünnepén körmenetet tartott, Albertre nyilván rárohant és törrel őt leszurta, 1214-ben. Zokogva siratták a sz. patriarkát, de életre nem támaszthatták.

Mint szentet tisztelték már életében, mint szentet tisztelték halála után. Tiszteletét 1672-ben XI. Kelemen pápa jóváhagyta, sőt a kármeliták által az ő tiszteletére iratszövegműveket is helybenhagyta.

A kármeliták kiválóan tisztelik Albertet manapság is.

Tiszteljük őt mi is! Esedezzel nemes lélek értünk. Esedezzel kegyelmes főpásztorainkért! Terhes, nehéz volt a te helyzeted, mint főpásztornak. Terhes, nehéz a helyzetük a mi főpásztorainknak is. Esedezzel értünk, hogy az Ur Isten dicsőségeért s a lelkek üdvösségeért lángoló buzgalomukat, fáradhatatlan munkásságukat a legörvendetesebb, a legszebb, a legjobb siker koronázza!

Ébresztő szózat a ker. magyar néphez. 16 oldalra terjedő pattogó verseket, mely a nép eszéhez és szívéhez egyformán szól, hatalmasan buzdítván a szükséges néppárti szervezkedésre. Kapható Győrött az egyházmegyei nyomdában. Ára 2 kr. Egy hét alatt elfogyott az első kiadás.

Előfizetési felhívás. „Katholikus Egyházi Zeneközlöny” II. évfolyamára. Az első évfolyam megindításakor kibocsátott programjához híven, az egyházi zene összes ágaira kiterjedő e havi folyóirat el fog követni mindent és a rendelkezésére álló összes eszközökkel oda fog hatni, hogy az egyházi ének és zene terén hazánkban létező vizsás állapotokon alaposan segítve legyen. Hogy e célt mielőbb és biztosan elérhesük, szak- és iránycikkeken kívül az első évben megkezdett feleletek hasznos, sőt szükséges állandó rovatokat, mint például: „Az egyház nyelve”, „Ismeretek tára” stb., valamint az összes szertartásokra kiterjedő mellékleteket folytatni fogjuk. Tájékoztatásul azoknak, a kik a „Katholikus Egyházi Zeneközlönyt” még nem ismerik,

fölsoroljuk annak I. évfolyamához csatolt rendes mellékleteit, v. m. a gyertyaszentelési, a hamvazószerdai, a virágvasárnapi, a nagypénteki és nagyszombati szertartások rendje, továbbá egy rendkívüli mellékletét magyar egyházi énekekkel. E hézagot pótló, Magyarországon egyedül való és az egyház szolgálatában álló papok, zenészek, énekesek, kántorok és e pályákra készülőkre nézve nélkülözhetetlen szakközlöny előfizetési árát oly csekélyre szabtuk, hogy az mindenkire nézve könnyen megszerezhető legyen. A „Katholikus Egyházi Zeneközlöny” előfizetési ára egy évre 3 korona 20 fillér (1 ft 60 kr.), félévre 1 korona 60 fillér (80 kr.) Az előfizetési pénzek a Pesti könyvnyomda-részvénytársaság hangjegymetszőosztályába (Budapest, V., Hold-utca 7.) küldendők. Az I. évfolyam a fenti árért (1 ft 60 kr.) kiadóhivatalunkban (V., Váci-körút 56.) megrendelhető. A ft. áldozó-papok mindkét évfolyamot öt-öt sacrum elvégzése fejében is megrendelhetik. „Katholikus Egyházi Zeneközlöny” szerkesztősége Budapest, V., Lipóttér 9.

Nagyheti szertartások. Latin és magyar szöveggel gregorians dallamokkal. Papok, kántorok és hívek egyaránt használhatják, sőt mindazoknak, kik latinul nem tudnak s e szertartásokat mégis megérteni akarják, nélkülözhetlen. Virágvasárnapi valamint nagypénteki szertartások 20 kr., nagyszombatiak 60 kr., feltámadási szertartás szövege 10 kr. — Megrendelhetők a „Kath. Egyházi Zeneközlöny” szerkesztőségében Budapest, V. Lipóttér 9.

A szerkesztőség üzenetei

K. J. Kis-Zombor. A választás törvényes, tehát megsemmisíteni nem lehet, bárhova fordulnak is. Ugyanis kántort nem a nép választ, hanem az *iskolaszék*. Ez a törvény rendelkezése. Akit tehát az iskolaszéki tagok többsége választ, az a kántortanító, még akkor is, ha a népnek nem tetszik. A nép csak annyiban folyhat be a választásba, amennyiben a kántortanítót választó iskolaszéki tagokat ő választja. Ha kedveszerint való kántort akar, válasszon oly iskolaszéket, mely kedvesre int való kántort hoz a községbe. — **Esztergom.** Amint kívánta úgy adtuk. Pedig jöhetett volna a rendes mód szerint is. Nincs abban semmi olyan, hogy bele lehetne kapaszkodni. — **Seb. J. II.** Kívánsága nem olyan, hogy ne teljesülhetne. Forduljon Pozsonyba a sz. Ferenciek tartományfőnökökéhez. — **K. J. Jász-Kisér.** Ha az ipartes ület törvényesen alkotottak meg, minden iparos kötelez tagja lenni. A múlt évben sokat cikkezünk erről. Keresse csak meg azokat a számokat. — **V. Á. Budapest.** Nyugodt lehet az a támadó cikc eszke katolikus pap tollából nem ered; legfeljebb sakter írhatta, miut ama lap egyeó cikkeit. Hogy mily egyenes uton jár, mutatja az is, hogy levelet Tót-Militicsről keltezi, ilyen nevű község pedig Magyarországon nincs. Van Német-, Nemes-, Racz-Militics, de Tót-Militicset nem ismernek a földrajz-csinálók. Tehat még ez is ámitás. Ennyi értéke van Daniel pap többi állításának is. — **M. M. Róma.** A levél üresen érkezett, pedig a szöveg: *Itt küldöm* stb. azt sejteti, hogy az illeték mellékelte. Mely foltevés annál valószínűbbnek tetszik, miután utalvány se jött. — **T. Gy. Attala.** Nagyon örvendünk afelett, hogy a lelketlen zsidó hírlapirodalmat már ismerik annyira, hogy piszkos gyanusi áseit és hitvány rágalmait nem fogadják készpénz gyanánt. Az olyan undok kétérteln üségekkel szemben, aminő a „Pesti Hírlap” egyik mult heti számában is napvilágot látott, nekünk nincs más fegyverünk mint a tiszta öntudat és béketűrés. Bárminő hazugságokkal igyekezzenek is hatni reánk és megretten-

teni bennünket, a zsidó ujságok, mi megtáborodás nélkül teljesítjük népvédeli kötelességünket. — N. M. Bala. Megrendelhető Szombathelyen. Domonkosrendű atyáknál. — B. M. Dorozsma. Mit kértél levelemben? — 53. Az uradalmi intézőséghez fordulhat. Mindkettő Estergomban van. — D. J. S.-A.-Ujhely. Kimerítő fölvilágosítást kaphat Ng. s főt. Bundala Mihály lelki igazgató urtól Budapest, IV. k. papnevelőintézet. — M. J. Nagy-Mácséd. A néppárt megalakulásán nem elég csak örvendeni, hanem majd meglatjuk férfiak lesznek a választás napján? — P. J. Kolozsvár. Megkaptuk.

A 12-ik számban közölt sakkdalány megfejtése:

„Szomoruan szól a magyar nóta,
No de másképen hogyan is szólna,
Nem tudom mi van ezen a népen,
Sírva vigad már a magyar régen.
Ne csüggedj el szegény magyar népem,
Hisz reményünk oda fenn az égben
Barmennyire üdözik hitünket,
Jó az Isten, megsegít bennünket.“

Helyesen fejtették meg:

Tar György, Horvát Juliska, Horvát Ilona, Patriciu Miclensy, Mészáros János, San u Terez, Necolits Vilma, Pap Imre, Leivolf Irén, Mészáros Illes, Egerszegi József, Nemeth Jusztina, Hawel Irma, Mó er Paula, Csay Karolina és Mariska, Csay Ignácné, Stokker Ferenc Hornyácsik Teresi, Kollár István, Almássy Sándor, Morvek Fábian, Marsalkó György, Szabó Ferenc, Tanc r János, Rövid Sándor, Sekulin János, ifj. Bognár Ferenc, Nagy Gyula, Szokolovits Ferencné, Papp Gáspár, Barna Mihály és Károly, Németh Sándor, Dreschler András, Matuz Illes, Iváncsics Rozália, Miseta Gyö gy, Miklós János, Galla Juliska, Mazák Ferenc, Wallner János, Ruzsinszky Jozsef, Kun Erzsébet, Romek Árpák, Mikó Mihály, ifj. Buruczky József és Bod zsár, Morvay János, Gránicz Mihály, Illes Ferenc, Juhász Mátyás, Rajczy István, Péterfi József, Illes István, Vojtkó József, Csoknyai Agapit, Szabó József, Csáki Mor, Nagy Lojzi, Milla Istvan, Morró Viktoria, Óz. Elek, Kau ic Sándor, ifj. Bugovics János, Vesztenyiczky József, Kovács István, Karacson Lajos, Vodnak András, Dobiás Ágoston. Sikszay Jolán, Hritzko György, ifj. Dávid Pál, Elek Mihály, Szedlmajer Károly, Jozsa Rozalia, Strausz Hermin, Mentis József, Sós Ferenc, Kollár Károly és Terez, Kovács Sándor, Dombos Autónia, Károly és Ádám, Merva

Juszt, Baráth Ferenc, Horváth Lajos, Horti Tóth Ferenc, Tábi Veron, Bognár József, Tóth Ferenc Ádám, Somogyi Ev. János, M. Kovács Lászlóné, Devánszky Franciska, Pzör József, Balaton József, Kasztel Antal, Szabó Mari, Karall Simon, Nagy Károly, Hegedüs György, Heiner József, Piskátor Ferenc, Heckenberger Antal, Tomascics Jukundián, ifj. Süli Erzsébet, Torma Sándor, Babos József, Varga József, Fűs László, Ruck János, Kovács István, ifj. Kovács János és Eszter, Hajdu Mihály, Bartucz Anna, Novák Imre, Balázs József, Heronyányi János, ifj. Kis Ágoston, Jankovich János, Dombrádi Lajos, Béla és Mariska, Levkó János, Preloczky Mariska, ifj. Pörneszi Imre, Németh Miklós, Klack Ignác.

Budapesti piac.

Hivatalos árak:

<i>Buza</i>	bánsági	uj	78—82	kg.	6.45	6.70
—	tiszavidéki		78—82		6.50	6.75
—	pestvidéki		78—82		6.45	6.70
—	fehértmegyei		78—82		6.45	6.70
—	bácskai	uj	78—82	kg.	6.55	6.80
<i>Rizs</i>	—		70—72		5.40	5.43
<i>Árpa</i>	takarmány	uj	60—62		5.90	6.25
<i>Árpa</i>	égetni való		62—64		6.35	6.85
—	sörfőzdei		64—66		7.20	8.20
<i>Zab</i>	—	ó	39—41		—	—
—	—	ó	39—41		5.90	6.30
<i>nyeri</i>	bánsági	ó	75		6.10	6.15
—	másnéni	uj	73		6.—	6.05
<i>Köles</i>	—				6.20	6.80
<i>Répeze</i>	káposzta				—	—

Lisztüzlet. Árak:

Sz.	0	1	2	3	4	5	6
frt	11 30	10 70	10.—	9 50	9 30	9 —	7 90
	7	8			F	G	korpa
	6 90	5 70			4 70		4 40

100 kilonkint, összszulyt tiszta sulynak értve.

Elelmi cikkek. Tojás. első minőségű ládatójas 38.—40.— frt. csekélyebb 38—35.— frt 1440 darabot tartalmazó eredeti ládakban. Baromfi. Csirkek —1.20—1.4) kr., kacskák 2.50—3.50 frt. Kappan 1.40—1.80 kr. Vagott libák 5.50—6.50 kr. pulykák 4.50—6 frt. Borjuvásár. Eleven borjuk 38—42 kr., elsőrendű 64 kr. fogyasztási adóval.

„SZENT GELLÉRT“

KÖNYVNYOMDA

BUDAPEST, I. KER., DÖBRENTEY-UTCA 18.
teljesen új berendezésű, s legizlésebb francia-szabású betűkkel bőven ellátott katolikus nyomda, mely a nyomdászati szakba vágó bármiféle munkát, a legyszerűbbtől a legdiszesebbig, elvállal és azért kezeskedik.

Különösen föl hívja a főtiszt. **papság** és **községi elöljáróságok** becses figyelmét a **hivatalos nyomtatványokra.**

melyeket gyorsan, izlésezen és a lehető legolcsóbban szállít.

A magyar jelzálog-hitelbank

3-százalékos nyeresemény-kötvényei

évenkint

négy huzással.

Április 25-én.

Kisorsolás:

Április 25-én.

Főnyeresemény 100,000

korona számos melléknyereseménnyel. Minden kötvény legalább 110 forinttal visszaváltatik.

Igérvények darabja 2 forint.

MERCUR

kiadóhivatalának
bank- és váltóháza

PÖLITZER S.

BUDAPEST,
DOROTTYA-UTCA 12.

Iszákosság

gyógyítását a már sokszorosan bizonyított eredményével használják Antibiottinnal. Igen sok elismert leírás. Az elismert tudósoktól is beadható. 1 adag ára 3 frt 20 kr., 1 kettős adag, mely makacs bajnál szükséges, 4 frt 40 kr.; az utóbbi összeg előlegesen beküldése mellett, bérmentes átküldés. Kapható: Sas-gyógytár Lugoson, 5. sz. — Budapest: Török J. gyógyszer., Király-utca.

„SZ. GELLÉRT”
KÖNYVNYOMDA
BUDAPEST,
Döbrentey-utca 18. sz.
készít mindennemű
NYOMTATVÁNYOKAT.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább ésvényes
SAVANYUVIZ.

A ki beleszát
ápolni akarja
használatát kizáró-
lagosan:

MILLENNIUM BAJUSZ-PEDRO
Ára 20 kr.

FOGEL
MÁTYÁS
egyedül készítője

Budapest, VI. ker., Hajós-utca 9. szám.
Legkisebb postai megrendelés 3 doboz. Vízonteladók kerestetnek.

113 arany számhoz.

Azulnevezett 113 tárgyat küldünk mindenkinek, a meddig raktáron vannak, 2 frt 26 kr. beküldés vagy utánvétel ellenében, tehát 2 kr.-ert minden egyes tárgyat:

1 aranyimitáció lánc,	1 jó tollkés 2 szárral.
2 aranydouble kezelő szaba-	1 valódi japáni pipereáru.
dalmazott zárral.	1 zsebtörlő.
3 elegáns double mellgomb.	25 drb levélpapíros.
1 igen finom double nyakkendőfű.	25 drb boríték.
1 szivarszipka (egészségi szipka)	50 darab nevjegy a megrendelő
chinai vesszőből.	neveivel.
1 szivarkaszipka.	1 csodaszép legyező.

Írandó az elküldési irodához:

J. M. Albachary, Bécs I., Fleischmarkt 14.

HIRDETÉSEKET

lapunk számára kizárólag

FRIEDENSTEIN VILMOS

HIRDETÉSI IRODÁJA

(BUDAPEST, Bálvány-utca 2. sz.)

fogad el.

Kinek?

Aki köhög,
Akinek nehéz a lélegzése,
Aki rekedt,
Akinek nyálalása van,
Aki éjjel izadd,
Akinek forrása van,
Aki veszet köp,
Akinek szörcsög a melle,
Aki álmatlan,
Akinek melle és háta fáj,
Aki átvágytalan,
Akinek febfűgése van,
Aki gyomorfáj,
Akinek kedélye izgatott,
Aki erőtlén,
Akinek gymra dagadt,
Aki mindezekből biztosan szabadulni akar, vegye Dr. Molnar főorvos hírneves tüdő- és gyomorfájást, melyet mint elismert kitérő gyógyszert, a legjelesebb fővárosi orvosok naponta rendelnek s legmelegebben ajánlják. 1 doboz 50 kr., vidékre két dobozzal 1 frt 30 kr. előre beküldése mellett bérmentve küld.

„Szent Lajos” gyógyszerár.
Budapest, Külső Váci-ut 70.
Főraktár: Török József úrnál
Király-utca 12. Csomagolás nem 3-5 számitatik fel.

Eladó szőlővesszők.

A legjobb faj kek gömbölyű kádárka, mely bőven és jó bort terem. 200.000 drb tavaszi levágásra eladó. Teljesen kiterített és hibátlan egészségesek, ezek 3 forint. Minden ezernél 50 krnyi előleg küldendő, a többi pedig utánvétellel egyenlíthető ki. Megrendeléseket e czímen kerek:

Meer Ferencz, Tolnán.
Szegezárd, Bartina utca.

CARTHAGOI MUSKAT-BOR.

Legtisztább természetes csemegebor.
A római szent miseáldozat congregatioja ezen bort decretummal
misebornak ismerte el.
Az 1889-ik párisi világkiállításon az első nagy díjjal (Grand prix) kitüntettet.
1/4 palaczk frt 2.70 1/2, palaczk frt 1.40
Főraktár:
VOGEL GYULA
fűszer-, csemegebor- és ásványvízkereskedése
BUDAPEST, VI. K., ANDRÁSSY-UT 29. SZÁM.
3-4 Kimerítő árlap ingyen és bérmentve!

Spezialista sérvkötőkben

cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom. Kitüntettetett Brüsszelben 1893. aranyérem és díszokmányokkal.

Keleti-féle sérvkötő

orvosi tekintélyek véleménye szerint a legtökéletesebb ezen nemből, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja czélszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányait. Egyoldalú 6-8, kétoldalú 12-16. Továbbá gyáramban készült: Suspensionium, görcsérharisnya, haskötők, orthopaedia fűzők, műlábak, műkezdek, egyenes-tartók és mindenféle gummiaruk.

Megrendeléseket pont. és diskr. eszközöl

KELETI J.

cs. és kir. szab. kötszerész és orvossebészeti műszerész

BUDAPEST, Koronaherczeg-utca 17.

RÉTAY és BENEDEK

ezelőtt
KRISZTA és TÁRSA,
miseruhák, egyházi szerek, zászlók és egyleti lobogók gyára.

Budapest, IV. ker., Lipót-utca 21. sz.
A nagymélt. és főtisztelendő Császa György kálceal érsek és a budapesti oltáregylet egyedül szállítói.

Ajánlják bőven felszerelt raktárukat, nevezetesen: miseruhákat, templomi zászlókat, tűzoltó-, iskolai és temetkezésegyleti, iparos-dalegyleti lobogókat, szentségtartókat, kelyheket, áldozató kelyheket, kereszteteket, füstölőket, oltárlámpákat, csillárokat, szobrokat nagy választékban. Elfogadjuk stációképek és szentképek festését; oltárok, Mária-trónok, Krisztus-sírok és szőszékek akármilyen rajz szerinti művészies elkészítését. — Egyházi kelmék, csipkék, falfeszületek, búcsújáró feszületek nagy választékban kaphatók raktárunkon. 2-52

Kívánatra készítesen küldünk bérmentve árjegyzékeket, alkalmas mintákat.

BUTOROK

részletfizetésre
legolcsóbban kaphatók
EHRENTREU és FUCHS testvérek
Budapest, VI., Teréz-körút 8.

A gardaközönség legkedveltebb kaszája.

A szállítás
április hó 1-én kezdődik.

1 darab	85	90	95 cm. hosszú
Ára	1 frt 10 kr.	1 frt 15 kr.	1 frt 20 kr.

I pár kasza-üllő és kalapács 1 frt 10 kr.

Fryedül csak a „Villám-kaszalm” felelnek meg a gardaközönség teljes kívánságának, különösen az által, hogy a „Villám-kaszák” erős nyakúak, vékony, igen könnyű pengével vannak készítve és egy rendezett kaszós ember kezébe igazítva, nehogy még kovács kézhez kelljen adni a nyakát hajtatni, mi által a kasza hátulja rendszeren kilgyul.

A „Villám-kaszákat” kikalapáltan, ami által már ki vannak próbálva, 10 darabonként postán bérmentve utánvét mellett szállítom, az esetleg meg nem felelők saját költségemen visszaküldhetők kieserelés végett.

Tisztelettel

VIOSZ ELEMÉR.

gazd. gépek gyári raktára és a „Villám-kasza” egyedüli szállítója. DEVECSER (Veszprém.).

Legtöbb ellátással ellátott. 20 drb után 1 drb ingyen küldöm.

MI-

előtt tavaszi és nyári ruhaszövet stb. szükségletet fedezni, kérjen egy dusan összeválogatott a legdivatosabb szöveteket mutató mintagyűjteményt

SCHWARZ MÓR
cs. és kir. szab. finom szövet- és gyapjúkellme-
áruk raktárából Zwickau
4. Brunn.)

A legkisebb mennyiséget is elküldöm. A meg nem felelő árut visszaveszem.
Mintákat bérmentve.
Szép mintakönyvem a szabó uraknak 50 kr. be-
küldése ellenében, a mi az első megrendelésnél betudható.

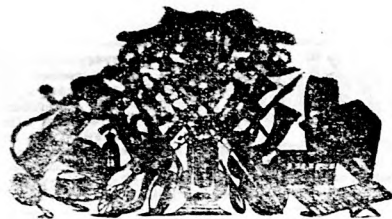
ANTICOHOL

egyedül ható szer makacs iszákosságnál, észrevehetően könnyen alkalmazható, ártalmatlanságáért kezese-
kedve, legjobb hatással. Gyógyultak hályanilatkozatai rendel-
kezésre állanak. 1 doboz használati utasítással 3 frt (6 korona), 1
dupla doboz idült bajknál 5 frt (10 korona). Az összegnek előző be-
küldésénél bérmentes küldés.
Egyedül valódi minőségben kap-
ható: **Salvator-egységár,**
Nagy-Bocskorokan.

FRIEDENSTEIN V.

hirdetési irodája

Bpest, bálvány-utca 2.

STOWASSER J.

hangszergyáros, cs. és kir. udvari és hadseregszállító.

BUDAPEST,

II. ker., Lánchíd-utca 5.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhang-
szerek, kitűnő erős hangú czimbalmok és azok
alkatrészeiről nagy képes árjegyzék kívánatra
ingyen és bérmentve.

**Elpusztíthatatlan erős orgona harmoni-
kákról külön árjegyzék kéréndő.**

Mindennemű hangszerek és harmonikák
javítása a legolesőbb árban eszközöltetik.

UDVARY MÁTYÁS

órás és ékszerész Budapesten,
5-10 Kerepesi-ut 57. sz.

Munkácsy-kávéház mellett.

Valódi genfi órák,

arany
ezüst ékszerek, látsze-
rek és mérnöki műsze-
rek raktára.
Javítások pontosan
és fűtállas mellett
eszközöltetnek.
Képes árjegyzék
ingyen.

Főt. Plébánia-Hivataloknak.

A „Szent Gellért” könyvnyomda tisztelettel adja tudomásul, hogy ezentul az összes egyházi nyomtatványokat raktáron fogja tartani, melyek a legjutányosabb áron lesznek kaphatók. Eddig raktáron vannak és azonnal küldhetők: **Testimonium Confirmationis 100 darab 50 kr.**

Kivonat a születési anyakönyvből 100 drb 60 kr. — Halálozási értesítvény 100 drb 70 kr.

Keresztelési, Házassági és Halálozási ürlapok,

magyar szöveggel 25/40 cm. finom erős papírra nyomva: 100 darabja 1 frt 20 kr. ugyanez magyar és latin szöveggel kisebb középerős papírra nyomva 100 darab 1 frt.

Továbbá kaphatók: **községi hitelszövetkezeti tagsági és törlesztési könyvecskék.**

Ezen nagy 8-rétű 8 oldalas, erős borítékkal ellátott könyvecskék darabját 2 krajcárjával adjuk.

A „Szent Gellért” könyvnyomda ezenkívül elvállal mindennemű megrendelést, egyházi, községi és magán jellegű nyomtatványokat és szállítja azokat a legrövidebb idő alatt, s legjutányosabb áron; erős, jó papírt ad s tetszetős, csinos kiállításra nagy súlyt fektet.

Tisztelettel kérjük a főt. Plébános urakat, a községi elöljárókat, a különféle egyletek tagjait s minden katolikust, hogy nyomdai megrendeléseiket ezentul ne zsidó vagy szintelen nyomdában eszközöljék, hanem keressék meg a „Sz.-Gellért” katolikus könyvnyomdát, mely mindenkor rendelkezésükre áll s így is támogassák a kath. ügyet. Fogjunk össze valamennyien, akkor boldogulunk.

Könyvnyomdánk mint a katolikus érdekek megrendíthetlen támogatója, büszkeségét helyezi abba, ha az igényeket minden tekintetben kielégítheti s a megrendelőktől csak dicséretet arathat.

Tisztelettel

Budapest, 1894. április 12. (I., Döbrentey-utca 18.)

a „Szent Gellért” könyvnyomda.